

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostně právní

Katedra profesní přípravy

**Vybavení Policie České republiky k poskytování
první pomoci a předlékařské péče**

Diplomová práce

Equipment of the Police of the Czech Republic to provide first aid and pre-medical care

Diploma thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

pplk. Mgr. Jan MACURA

AUTOR PRÁCE

Bc. Tomáš HÁJEK

PRAHA

2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Mníšku pod Brdy dne 10. 3. 2022

Bc. Tomáš HÁJEK

ANOTACE

Práce se zabývá výbavou vybraných útvarů Policie ČR k poskytování první pomoci a předlékařské péči při plnění úkolů policie. Obsahuje náhled na současnou právní úpravu poskytování první pomoci a předlékařské péče. V nutném rozsahu představuje systém a rozsah teoretické a praktické přípravy policistů k poskytování první pomoci a předlékařské péče. Provádí rozbor a porovnání aktuálního vybavení hlídek základních útvarů a dalších útvarů Policie ČR a jejich oprávnění a proškolení k používání těchto prostředků. Navrhuje možnou inovaci a ujednocení vybavení a školení útvarů Policie ČR s přihlédnutím k událostem, u kterých Policie ČR zasahuje. Sdružuje informace získané výzkumem prováděným mezi příslušníky jednotlivých útvarů Policie ČR.

KLÍČOVÁ SLOVA

Policie České republiky * Vybavení policie * První pomoc * Předlékařská péče * Resuscitace * Základní útvary policie * Inovace * Školení *

ANNOTATION

The thesis deals with the equipment of selected departments of the Police of the Czech Republic to provide first aid and pre-medical care in the performance of police tasks. It contains an overview of the current legislation on the provision of first aid and pre-medical care. Performs analysis and comparison of current equipment of patrols of basic units and other units of the Police of the Czech Republic and their authorization and training to use these means. It proposes a possible innovation and unification of equipment and training of the units of the Police of the Czech Republic, taking into account the events in which the Police of the Czech Republic intervenes. It combines information obtained through research conducted among members of individual departments of the Police of the Czech Republic.

KEYWORDS

Police of the Czech Republic * Police equipment * First aid * Pre-medical care * Resuscitation * Basic Units of the Police * Innovation * Training *

PODĚKOVÁNÍ

Rád bych poděkoval pplk. Mgr. Vítu Svěrákovi a dále pplk. Mgr. Janu Macurovi za jejich přístup a odborné vedení mé práce. Dále všem kolegům z řad Policie České republiky s jejichž pomocí jsem mohl shromáždit materiály pro tuto práci.

Obsah

Úvod.....	8
1 Výčet právních norem.....	9
1 Policie České republiky a poskytování první pomoci.....	9
1.1 Co je první pomoc a její právní úprava.....	13
2 Nejčastější úrazy a život ohrožující stavy s účastí Policie ČR	17
2.1 Zranění a dopravních nehod	17
2.2 Náhlá zástava oběhu	18
2.3 Ostatní úrazy a život ohrožující stavy.....	19
3 Rozsah přípravy policistů k poskytování první pomoci	20
3.1 Teoretická příprava policistů	20
3.2 Praktická příprava policistů	28
4 Vybavenost policistů základních útvarů k poskytování první pomoci.....	30
4.1 Autolékárničky.....	31
4.2 Lékárnička na opasek	32
4.3 Zdravotnické batohy.....	33
4.4 Taktické pouzdro IFAK Trauma	37
5 Vybavení policistů útvarů zvláštního určení.....	39
5.1 Zásahová jednotka PČR.....	39
5.1.1 Funkce Medika Zásahové jednotky a jeho výbava	40
5.2 Speciální pořádková jednotka	42
5.2.1 Funkce medika speciální pořádkové jednotky	43
6 Automatizovaný externí defibrilátor AED	44
7 Zhodnocení vybavenosti Policie ČR k poskytování první pomoci.....	47
8 Výzkum mezi příslušníky Policie České republiky	48
8.1 Dotazník.....	48
8.2 Vyhodnocení výzkumu mezi příslušníky Policie České republiky	63
9 Možné rozšíření teoretické a praktické přípravy policistů k poskytování první pomoci	65
9.1 Fixace, imobilizace a fixační prostředky.....	65
9.2 Poskytování první pomoci u dopravních nehod	66

9.3 Cyklická příprava ve spolupráci s odborníky	67
10 Možné rozšíření výbavy policistů a hlídkových vozidel Policie ČR pro účely poskytování první pomoci	69
10.1 Vybavení policistů	69
10.2 Vybavení vozidel.....	71
Závěr.....	74
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	75
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	76
MONOGRAFIE	76
ZÁKONNÁ ÚPRAVA A INTERNÍ AKTY ŘÍZENÍ	76
WEBOVÉ STRÁNKY A POUŽITÉ ELEKTRONICKÉ ZDROJE	77
SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ	78
SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK	79

Úvod

Diplomová práce se zabývá vybavením Policie České republiky k poskytování první pomoci a předlékařské péče a schopností policistů toto vybavení využít, tedy jejich seznámením s vybavením, popř. proškolením ze strany odborníků záchranné služby atd.

V nutném rozsahu zobrazuje výčet z právních předpisů, které se dotýkají problematiky zásahů Policie České republiky u mimořádných událostí, které vyžadují mimo běžný rozsah úkolů policie také interakci policistů při poskytování předlékařské péče, třídění raněných a dalších asistencí ostatním složkám Integrovaného záchranného systému.

Představuje materiály, které jsou aktuálně využívány k teoretické přípravě policistů v rámci Základní odborné přípravy Policie České republiky. Dále také rozsah jejich praktické přípravy v rámci ZOP a rozsah jejich praktické přípravy v rámci Služební a střelecké přípravy.

V diplomové práci si kladu za cíl představit aktuální připravenost policistů, jejich vybavenost a schopnost poskytovat první pomoc. Touto diplomovou prací bych také chtěl poukázat na nesourodost vybavení jednotlivých útvarů a zohlednit praktické využití samotného vybavení, kterým v současné době Policie České republiky disponuje, a s ohledem na teoretické znalosti, praktické znalosti a výzkum mezi příslušníky Policie České republiky, navrhnout možnou inovaci v obou částech přípravy policistů a také v samotném rozsahu vybavení.

1 Výčet právních norem

V první řadě definujeme pro účely této diplomové práce pojmy v ní používané a představíme si jejich právní úpravu v platných zákonech České republiky

1 Policie České republiky a poskytování první pomoci

Právní rámec Policie České republiky stanovuje zákon č. 273/2008 Sb. O Policii České republiky, který v hlavě I. v následujících paragrafech stanoví, že:

§ 1 Policie České republiky (dále jen „policie“) je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor.

§ 2 Policie slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu (dále jen „mezinárodní smlouva“).¹

Dále zákon č. 273/2008 Sb. O Policii České republiky, v hlavě III. ukládá Policii České republiky základní povinnosti, kdy relevantní je v tomto případě tzv. Iniciativa.

§ 10 Iniciativa

(1) V případě ohrožení nebo porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti, jehož odstranění spadá do úkolů policie, je policista ve službě nebo zaměstnanec policie v pracovní době povinen provést úkon v rámci své pravomoci (dále jen „úkon“) nebo přijmout jiné opatření, aby ohrožení nebo porušení odstranil.

(2) Policista má povinnost podle odstavce 1 i v době mimo službu, je-li bezprostředně ohrožen život, zdraví nebo svoboda osob anebo majetek nebo došlo-li k útoku na tyto hodnoty.

¹ ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky, vyd. Policejní prezidium České republiky ředitelství služby pořádkové policie, Praha, 2019, str.3.

(3) V případě ohrožení nebo porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti, k jehož odstranění je příslušný jiný orgán veřejné správy a hrozí-li nebezpečí z prodlení, je policista ve službě nebo zaměstnanec policie v pracovní době povinen přijmout vhodné opatření k odstranění bezprostředně hrozícího nebezpečí a v případě potřeby vyzoomět příslušný orgán veřejné správy. Nehrozí-li nebezpečí z prodlení, policista ve službě nebo zaměstnanec policie v pracovní době tento orgán o tomto ohrožení nebo porušení bez zbytečného odkladu vyzoomí.

(4) Policista nemá povinnost provést úkon nebo jiné opatření, jestliže

a) provádí jiný úkon, zejména

- 1. plní úkoly, při nichž používá operativně pátrací prostředky nebo podpůrné operativně pátrací prostředky,*
- 2. pronásleduje pachatele trestného činu,*
- 3. zakročuje pod jednotným velením,*
- 4. vykonává šifrovou nebo kurýrní službu, při níž by mohlo dojít k ohrožení včasného předání šifrovaných zpráv nebo k ohrožení přepravovaných věcí,*
- 5. plní úkol, při němž používá výbušniny nebo výbušné předměty,*
- 6. zajišťuje bezpečnost chráněných objektů, prostorů nebo osob,*
- 7. provádí výcvik a přípravu k použití operativně pátracího prostředku nebo podpůrného operativně pátracího prostředku, nebo*
- 8. získává poznatky ze zájmového prostředí podle § 70,*

jehož přerušlení nebo nedokončení by mělo zřejmě závažnější následky než nesplnění těchto povinností,

b) jsou jeho schopnosti sníženy v důsledku jeho zdravotního stavu nebo vlivem léků anebo jiných látek tak, že řádné provedení nebo dokončení úkonu anebo jiného opatření by bylo ohroženo,

c) k provedení úkonu nebo jiného opatření nebyl odborně vyškolen nebo vycvičen a povaha úkonu nebo jiného opatření takové vyškolení nebo vycvičení vyžaduje, nebo

d) je zřejmé, že nemůže úkon nebo jiné opatření úspěšně dokončit.

(5) Pokud to okolnosti dovolují, je policista před provedením úkonu, při němž dochází k přímému vynucování splnění právní povinnosti nebo k přímé ochraně práv za použití síly nebo hrozby jejího použití (dále jen „zákrok“), povinen použít slov „Jménem zákona!“ a odpovídající výzvy.²

Pro účely této práce jsou dále ze zákona č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, relevantní následující povinnosti policistů:

- 1. Dle § 32 odst. 1 Jestliže osoba umístěná v cele onemocní, utrpí jinou újmu na zdraví nebo se pokusí o sebevraždu, policista, který vykonává ostrahu cely, učiní potřebná opatření směřující k ochraně jejího života nebo zdraví, zejména jí poskytne první pomoc.³*
- 2. Dle § 57 odst. 1 Po použití donucovacího prostředku nebo zbraně, při kterém došlo ke zranění osoby, je policista povinen ihned, jakmile to okolnosti dovolí, poskytnout zraněné osobě první pomoc a zajistit lékařské ošetření.⁴*

Dle výše uvedeného výčtu paragrafů ze zák. č. 273/2008 Sb. tedy vyplývá policistům povinnost, poskytnout první pomoc osobám, které jsou omezené na osobní svobodě a umístěné v policejní cele, a dále osobám, vůči kterým policisté použili donucovacích prostředků nebo zbraně ve smyslu § 52 a násl. Zák. č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky.

Dalším zákonem, který obecně upravuje povinnost poskytnutí první pomoci nejen pro policisty, ale i pro každou fyzickou osobu je zák. č. 40/2009 Sb. trestní zákoník, který stanoví povinnost:

² ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky, vyd. Policejní prezidium České republiky ředitelství služby pořádkové policie, Praha, 2019, s. 8-10.

³ ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky, vyd. Policejní prezidium České republiky ředitelství služby pořádkové policie, Praha, 2019, s. 27.

⁴ ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky, vyd. Policejní prezidium České republiky ředitelství služby pořádkové policie, Praha, 2019, s. 57-58.

Dle § 150 odst. 1 *Kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví nebo jiného vážného onemocnění, neposkytne potřebnou pomoc, ač tak může učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.*

A dále dle § 150 odst. 2 *Kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví nebo vážného onemocnění, neposkytne potřebnou pomoc, ač je podle povahy svého zaměstnání povinen takovou pomoc poskytnout, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.*⁵

Dle § 151 *Řidič dopravního prostředku, který po dopravní nehodě, na níž měl účast, neposkytne osobě, která při nehodě utrpěla újmu na zdraví, potřebnou pomoc, ač tak může učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného, bude potrestán odnětím svobody až na pět let nebo zákazem činnosti.*⁶

Dle výše uvedeného výčtu paragrafů z Trestního zákoníku tedy vyplývá policistům povinnost totožná jako ostatním fyzickým osobám, které jsou v působnosti Trestního zákoníku, a tedy povinnost poskytnout první pomoc každé osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví poruchy zdraví či jiného vážného onemocnění. Pro policisty je stejně jako pro ostatní příslušníky složek Integrovaného záchranného systému relevantní také povinnost vyplývající z odst. 2 § 150 tr. zákoníku, neboť policista je povinen poskytnout pomoc nejen jako fyzická osoba dle odst. 1, ale také z povahy svého zaměstnání, neboť se předpokládá, že policista je povinen první pomoc poskytnout i v případě, kdy jemu samotnému hrozí nebezpečí.

Zákonem č. 239/2000 Sb. o Integrovaném záchranném systému se dle § 4 Policie České republiky začleňuje do integrovaného záchranného systému a plní úkoly stanoveny tímto a dalšími právními předpisy. V reakci na výše uvedené je pro účely spolupráce složek IZS u jednotlivých zásahů, dle zákona o IZS, konkrétně § 7 tohoto zákona k plnění úkolů v oblastí přípravy IZS na mimořádné události Ministerstvo vnitra České republiky. Ministerstvo vnitra také dále

⁵ ČESKO. Zákon č.40/2009 Sb. Trestní zákoník. In: *Trestní předpisy*. ISBN 987-80-7488-111-4. s 45.

⁶ ČESKO. Zákon č.40/2009 Sb. Trestní zákoník. In: *Trestní předpisy*. ISBN 987-80-7488-111-4. s 45.

koordinuje a sjednocuje postupy IZS, provádí kontroly a koordinace poplachových plánů, organizuje instruktáže a školení pro přípravu složek IZS zaměřené na jejich vzájemnou součinnost. Úkoly ministerstva vnitra specifikované v odst. 2 až 4 § 7 zákona o IZS jsou dle odst. 5 výše uvedené zákona delegovány na Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky.

Pro účely sjednocení a koordinace postupů IZS při společném plnění úkolů dle zákona o IZS zpracovává Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky Katalog typových činností integrovaného záchranného systému. Tento je tvořen Katalogovými soubory, které se konkrétně zaměřují na jednotlivé zásahy, obsahují několik částí, z nichž vždy každá náleží příslušné složce a upravují její konkrétní postup u zásahu.⁷

1.1 Co je první pomoc a její právní úprava

Cílem první pomoci je zachránit život člověku nebo zabránit zhoršení zdravotního stavu postižené osoby, před jejím předáním do odborné péče.

První pomocí rozumíme soubor jednoduchých opatření, která mohou být realizována kdekoli a kdykoli, bez složitých pomůcek a přístrojů, každou osobou znalou postupů první pomoci, a která slouží k bezprostřední pomoci při náhlém postižení zdraví či života. Nezbytnou součástí první pomoci je rovněž péče o postiženého do doby jeho předání profesionálním záchranářům. Správně poskytovaná první pomoc musí být účelná, rychlá, rozhodná a musí respektovat bezpečnost záchránce.

První pomoc lze rozdělit na technickou a zdravotnickou. Technická první pomoc (dále jen „PP“), která obvykle předchází pomoci zdravotnické, se zaměřuje na zmírnění nebezpečí pro záchránce, zamezení dalšího působení negativních vlivů na pacienta a zajištění vhodných podmínek pro poskytnutí zdravotnické PP

⁷ ČESKO. Zákon č. 239/2000 Sb. Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>

(např. uhašení požáru, zabezpečení místa nehody atd.). Zdravotnickou pomocí jsou pak veškeré úkony prováděné při péči o pacienta, které svou povahou nespádají do pomoci technické, jde tedy o vyšetření a ošetření.

První pomoc se dále dělí na laickou a odbornou. Laickou první pomoc poskytují osoby bez zdravotnického vzdělání, pro které je setkání s pacientem náhodné. Činí tak bez speciálního vybavení, se základním materiálem (autolékárničky, lékárničky na pracovištích...) nebo jen s improvizovanými pomůckami. Odborná pomoc je poskytována osobami v tomto směru školenými, disponujícími pro tyto účely zvláštním vybavením. K pacientovi se dostávají primárně na základě telefonické výzvy, jen zřídka jde o setkání náhodná. Je tedy na místě zamyslet se nad otázkou, jaký druh první pomoci provádí policisté, kteří jsou přivoláni na místo mimořádné události. Dnes již policisté častěji disponují vybavením pro poskytování odborné první pomoci a jsou k tomu v některých případech také proškoleni např. od Zdravotnické záchranné služby, popř. instruktory v rámci služební přípravy. V jiných případech jsou policisté vybaveni pouze prostředky, které si sami zakoupí, školením neprochází a pokud ano, tak ne pravidelně a vzniká tak diametrální rozdíl nejen mezi jednotlivými krajskými ředitelstvími, ale také např. mezi jednotlivými odděleními v rámci jednoho krajského ředitelství. Rozdíly mezi jednotlivými odděleními v rámci jednoho krajského ředitelství však nejsou postaveny na logickém základu, kterým by byl například rozdíl mezi vybavením hlídky místního oddělení a hlídky prvosledového typu, kdy by policisté měli procházet totožným proškolením, neboť z povahy svého povolení se mohou dostat k totožným situacím. Z logického pohledu by mohla být prvosledová hlídka vybavena širšími prostředky pro poskytování první pomoci, protože již z povahy svého určení je pravděpodobnost, že bude zasahovat u události, kde bude poskytovat první pomoc osobě v přímém ohrožení života vyšší.

K základním úkonům první pomoci patří zastavení krvácení, uložení osoby do zotavovací polohy, provedení resuscitace a také provádění první pomoci při šoku a bezvědomí.

Nejdůležitějšími vlastnostmi při poskytování první pomoci jsou rychlost, účelnost a rozhodnost.

Provedení první pomoci se skládá z několika logických kroků, které na sebe přímo navazují:

1. Zajistit bezpečnost postiženému i sobě (vyproštění, vypnutí elektrického proudu atd.).

2. Křikem přivolat pomocníky, volat Záchranou službu 155.

3. Zhodnotit stav a míru postižení a následně zahájit první pomoc dle posloupnosti:

- a) zastavit prudké krvácení
- b) zajistit průchodnosti dýchacích cest
- c) obnovení dýchání a krevního oběhu
- d) ošetření v bezvědomí
- e) protišoková opatření

První pomoc je vymezena přímo zákony. Jako první může být uveden zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, který ukládá poskytnutí první pomoci jako povinnost každého občana a zároveň definuje podmínky, za jakých má být první pomoc poskytnuta. Neposkytnutí první pomoci je pak trestáno odnětím svobody až ve výši tří let. Dalším zákonem, který stanovuje povinnost poskytnout první pomoc je zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce. Ten stanovuje povinnost zaměstnavatele zajistit podle druhu činnosti a velikosti pracoviště vyškolení a vybavení zaměstnanců, kteří jsou schopni poskytnout první pomoc či organizovat její poskytnutí.⁸ Dále zákon č. 20/1966 Sb., zákon o péči o zdraví lidu, stanoví jmenovitě povinnosti každého, co musí v zájmu svého zdraví a zdraví spoluobčanů činit, zejména poskytnout nebo zprostředkovat nezbytnou pomoc osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky závažné poruchy zdraví, jakož povinnost zúčastnit se zdravotnického školení a výcviku, uloženého z důvodu obecného zájmu. Posledním příkladem uvedeme zákon č. 361/2000 Sb., zákon o provozu na pozemních komunikacích, kde je problematika poskytování první pomoci řešena v oblasti dopravní nehody, který stanoví povinnosti účastníků

⁸ DVOŘÁČEK I. a spolupracovníci. *Akutní medicína – údaje pro klinickou praxi*, AVICENUM 1990.

dopravní nehody i povinnost došlo-li ke zranění, poskytnout podle svých schopností první pomoc a přivolat ke zraněné osobě zdravotnickou záchrannou službu.

Existují další obecně závazné právní předpisy k předmětné problematice, např. občanský zákoník, obchodní zákoník, živnostenský zákon, právní předpisy z oblasti zdravotnictví a jiné.

Rozsah a kvalita laické první pomoci v České republice nejsou uspokojivé. V tomto názoru se shodují všichni odborníci ze záchranných služeb a potvrzují ho i dostupná statistická šetření.

První pomoc je poskytována ve 3 až 10 % úrazů a náhlých příhod. Zjištěná čísla přitom nic nevypovídají o její kvalitě či adekvátnosti. V souborech jsou zahrnuty i případy, kdy byla poskytnuta nesprávně či neúčinně. Z těchto informací lze dovodit, že absence první pomoci v rámci České republiky má každoročně za následek zbytečná úmrtí dvou až tří set spoluobčanů.⁹

V praxi se nejčastěji jedná:

- 1) neošetřená bezvědomí různého původu (významný podíl zaujímá otrava alkoholem)
- 2) úmrtí v souvislosti s dopravními úrazy
- 3) náhlé srdeční příhody
- 4) stavy různého původu¹⁰

⁹ MUDr. HASÍK J. *Nebojte se první pomoci*. 2003 [online].

¹⁰ FRANĚK O., SOUKUPOVÁ P. *Záchranná služba*. 2006 [online].

2 Nejčastější úrazy a život ohrožující stavy s účastí Policie ČR

2.1 Zranění a dopravních nehod

Dle § 47 zák. č. 361/2000 Sb. se dopravní nehodou rozumí *událost v provozu na pozemních komunikacích, například havárie nebo srážka, která se stala nebo byla započata na pozemní komunikaci a při níž dojde k usmrcení nebo zranění osoby nebo ke škodě na majetku v přímé souvislosti s provozem vozidla v pohybu*. Zákon vyžaduje, aby v případě, kdy dojde při dopravní nehodě k usmrcení nebo zranění osoby nebo k hmotné škodě převyšující zřejmě na některém ze zúčastněných vozidel včetně přepravovaných věcí částku 100 000,- Kč na místě účast Policie České republiky.¹¹ Tedy nejen z právního pohledu lze očekávat, že dopravní nehoda je jednou z nejčastějších událostí, kde může dojít ke zranění osob, u který Policie České republiky zasahuje.

Nejčastějšími druhy zranění při dopravní nehodě jsou pohmožděny, zlomeniny a poranění krční páteře, které představuje až polovinu všech úrazů z dopravních nehod s trvalými následky.

Dle statistik VIZE 0, která je projektem Evropské unie, který se zaměřuje na snížení nehodovosti a těžkých následků dopravních nehod se Česká republika dlouhodobě pohybuje v horší polovině států EU, kdy v roce 2021 bylo na českých silnicích usmrceno 532 osob, 1734 osob bylo zraněno těžce, 22 452 bylo zraněno lehce. Celkově tedy policie České republiky zasahovala u 98 460 dopravních nehod za rok 2021.^{12 13}

¹¹ ČESKO. Zákon č. 361/2000 Sb. Zákon o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-361>

¹² Vize NULA: *Nehodovost v EU od roku 2018* [online]. Praha: Platforma VIZE 0, z.ú. [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: <https://www.platformavize0.cz/materialy/material/?id=636a61683565354328000375>

¹³ Policie České republiky: *Statistika nehodovosti* [online]. Praha [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statistika-nehodovosti-900835.aspx>

2.2 Náhlá zástava oběhu

Náhlá zástava oběhu je situace, při které došlo z jakéhokoliv důvodu k neočekávanému přerušení cirkulace krve v krevním oběhu. Může být primární, je-li způsobena poruchou působící přímo v srdci, nebo sekundární, dochází-li k zástavě z příčin, jež se srdce přímo nedotýkají.

Jako nejčastější příčiny NZO jsou uváděny akutní infarkt myokardu, masivní embolizace plic, závažné poruchy srdečního rytmu, dušení atd., z úrazů pak především mozkolebeční poranění, hemoragický šok, úrazy elektrickým proudem aj.¹⁴

Nejen samotné hlídky Policie České republiky ale i prostory kanceláří dozorčích služeb jednotlivých Místních či Obvodních oddělení Policie České republiky apod., jsou čím dál častěji vybavovány Automatizovanými externími defibrilátory (dále jen „AED“). AED jsou přístroje, které svojí činností v kombinaci s vhodně provedenou Kardiopulmonální resuscitací (dále jen „KPR“), dokáží zástavu oběhu zvrátit a v mnohých případech zachránit osobě, kterou tato zástava postihla, život.

Nejen díky tomu jsou hlídky Policie České republiky ve stylu First responder často vysílány na místo takové události společně s vozidlem Zdravotnické záchranné služby, aby v případě dřívějšího příjezdu na místo události poskytly první pomoc, jelikož u zástavy oběhu se šance na přežití postiženého značně zvyšuje při brzkém zahájení KPR a použití AED.

Dle statistik prováděla Zdravotnická záchranná služba resuscitaci při zástavě oběhu v České republice za rok 2021 celkem 8742krát a dle statistik České resuscitační rady předcházelo těmto resuscitacím ze strany ZZS až 80 % resuscitací prováděných ještě před příjezdem záchranné služby, což řadí Českou republiku dle mezinárodní studie EURECA TWO mezi evropskou špičku, k čemuž

¹⁴ Horská služba České republiky: *Online učebnice* [online]. Špindlerův Mlýn [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: <https://ucebnice.horskaslužba.cz/cz/zdravotni-specialni-cast/kpr/nahla-zastava-krevniho-obehu>

zcela prokazatelně přispělo i intenzivnější vybavování hlídek Policie České republiky přístroji AED.¹⁵

Např. v Libereckém kraji, přijala Policie České republiky v roce 2021 173 žádosti o vyslání policejní hlídky vybavené AED na místo události, což představuje 36 % z celkového počtu 476 událostí, u kterých prováděli resuscitaci poskytovatelé Zdravotnické záchranné služby v Libereckém kraji.¹⁶

2.3 Ostatní úrazy a život ohrožující stavy

Mezi další častá zranění, u kterých Policie České republiky zasahuje, jsou zranění bodná, řezná či trzná, která jsou následkem fyzických napadení či pokusů sebevraždy apod. Dále také intoxikace návykovými látkami či medikamenty, pády osob z výšky atd.

V neposlední řadě je potřeba připomenout ust. § 57 zák. č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky, kde je v odst. 1 policistům mimo další uložena povinnost po použití donucovacího prostředku nebo zbraně, při kterém došlo ke zranění osoby, ihned, jakmile to okolnosti dovolí, poskytnout zraněné osobě první pomoc a zajistit lékařské ošetření. Policisté tedy musí očekávat, že první pomoc budou nuceni poskytnout také osobě, proti níž použili donucovací prostředky a mohli jí tak způsobit zranění. Obzvláště pak při použití služební zbraně, kdy první pomoc při střelných poraněních, které patří mezi nejzávažnější, není jednoduché a samotné poranění s sebou nese riziko vzniku šoku, který může být sám o sobě v některých případech nebezpečnější než střelné poranění.¹⁷

¹⁵ *Asociace Zdravotnických záchranných služeb České republiky* [online]. České Budějovice [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: <https://www.azzs.cz/dokumenty/zdravotnicke-zachranne-sluzby-v-cr-v-cislech/statistika-vyjezdove-cinnosti-zzs-cr>

¹⁶ *Policie České republiky* [online]. Praha [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/jsme-tu-s-vami-kazdy-den.aspx>

¹⁷ ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky, vyd. Policejní prezidium České republiky ředitelství služby pořádkové policie, Praha, 2019, s. 57-58.

3 Rozsah přípravy policistů k poskytování první pomoci

3.1 Teoretická příprava policistů

Pro účely teoretické přípravy je v rámci Základní odborné přípravy policistů dle čl. 4 písm. n) Přílohy č. 2 Závazného pokynu policejního prezidenta č. 4 z roku 2009 vyčleněn samostatný předmět Zdravotnická příprava a první pomoc. Časová dotace této přípravy je stanovena na minimální rozsah 10 hodin, kdy se v hodinách seznámí s různými tématy, viz. Tabulka č.1

Tabulka č. 1 Přehled předmětu Zdravotnická příprava a první pomoc¹⁸

Označení hodinové dotace	Téma
1–2	První pomoc v taktickém prostředí
3–4	Problematika zástavy masivního zevního krvácení
5–6	Stavy bezvědomí a stavy spojené s poruchami vědomí
7–8	Problematika neodkladné resuscitace a použití AED
9–10	Ověřování nabytých vědomostí a dovedností

Pro účely teoretické přípravy byl dříve v učební publikaci Soubor učebních dokumentů Základní odborné přípravy typ A stanoven teoretický modul č. 14 Zdravotnická příprava. Obsah tohoto učebního modulu se dělil do několika kapitol, které obsahovaly další podkapitoly. Tento modul však obsahoval neaktuální informace a některá, poměrně důležitá témata, v něm absentovala. V úvodu s názvem Systém právních norem z oblasti poskytování první pomoci, Integrovaný záchranný systém a základní zdravotnické znalosti, byl policista v následujících podkapitolách seznámen se souborem právních norem, a to s povinnostmi poskytnutí první pomoci z hlediska zák. č. 40/2009 Trestního

¹⁸ PLATKOVÁ a kol. *Soubor učebních dokumentů ZOP typ A*. Brno: Ministerstvo vnitra, odbor bezpečnostního výzkumu a policejního vzdělávání, 2015. Modul 14.

zákoníku, zák. č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky a také zák. č. 239/2000 Sb. O integrovaném záchranném systému.¹⁹

Tabulka č. 2 Přehled obsahu učebního modulu č.14 Zdravotnická příprava²⁰

Kapitola	Téma
1	Co je první pomoc a její...?
2	Zásady organizace postupu poskytování PP po příjezdu na místo události
3	Postup při poskytování PP při život ohrožujících stavech a závažných zraněních
4	Neodkladná resuscitace (KPR)
5	Specifika zranění a poskytování PP po použití donucovacích prostředků a zbraně
6	Postup při poskytování PP při dalších závažných zraněních a otravách organismu

V kapitole č. 1 se policisté seznamovali s rozdělením první pomoci, obsahem autolékárničky, základy tvorby obvazů a primárně zásady bezpečnosti při poskytování první pomoci. V kapitole č. 2 se policisté seznamovali se základními postupy na místě mimořádné události, kde došlo ke zranění jedné či více osob. Rozsah této kapitoly byl rozdělen do tří částí na Polohování raněných, Třídění raněných a Transport raněných, kde se policisté seznámili se základními pravidly, a způsoby provádění jednotlivých úkonů. V kapitole č. 3 se policisté seznámili s postupy poskytování první pomoci při zevních a vnitřních krváceních, šokových stavech, stavech spojených s poruchou vědomí a stavu bezvědomí, infarktech myokardu, dušnostech a dalších stavech jako je hyper či hypoglykémie atd. V kapitole č. 4 se policisté seznámili s postupem před zahájením resuscitace,

¹⁹ PLATKOVÁ a kol. *Soubor učebních dokumentů ZOP typ A*. Brno: Ministerstvo vnitra, odbor bezpečnostního výzkumu a policejního vzdělávání, 2015. Modul 14.

²⁰ PLATKOVÁ a kol. *Soubor učebních dokumentů ZOP typ A*. Brno: Ministerstvo vnitra, odbor bezpečnostního výzkumu a policejního vzdělávání, 2015. Modul 14.

samotným provedením resuscitace a s využitím AED při resuscitaci. V kapitole č. 5 se policista seznámil s riziky spojenými s použitím donucovacích prostředků a s postupy první pomoci u zranění, které může použitím donucovacích prostředků způsobit, včetně střelného poranění. V kapitole č. 6 se policista seznámil s postupy první pomoci v případě termických poranění, tonutí a otravě.

Rozsah teoretické přípravy je dle těchto materiálů, které byly dříve využívány pro výuku předmětu Zdravotnická příprava a první pomoc, dostatečně obsáhlý. S ohledem na skutečnost, že policisté, kteří jsou zařazeni do běžného výkonu služby, ať již jako dohledoví policisté na Odboru služby dopravní policie či hlídkoví policisté na Odboru služby pořádkové policie, provádějí většinu výkonu služby v terénu a bývají první složkou Integrovaného záchranného systému, která zasahuje právě u výše zmiňovaných dopravních nehod, bylo by vhodné, aby se v teoretické přípravě policisté seznámili s problematikou zásahu u dopravní nehody se zraněním, riziky spojenými s poskytováním první pomoci osobě v havarovaném vozidle, příkládání fixačních prostředků jako je krční límec, atd.

Dále s přihlédnutím k rizikům, která policisté při výkonu služby podstupují a ze kterých mohou pro policisty vyplynout zranění u nich samotných, lze konstatovat, že v teoretické části přípravy absentovala kapitola, která by byla zaměřena na tzv. sebezáchranu se základním zdravotnickým vybavením, kterým by měl disponovat každý policista.

Potřeby inovace studijního materiálu, který tvoří nepostradatelný základ pro přípravu policistů v rámci Základní odborné přípravy, si byl plně vědom také Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy Policie České republiky, kde kpt. Mgr. Roman Bittner, s odbornými konzultacemi nrap. Martina Bártla ze ŠPS Ústí nad Labem a dalšími, a s Odbornými konzultacemi a garancí metodického materiálu Lektorským týmem vzdělávacího a výcvikového centra Zdravotnické záchranné služby Ústeckého kraje zpracoval vzdělávací materiál s názvem Poskytování první pomoci, který je k dispozici studentům Základní odborné přípravy Policie České republiky a problematiku první pomoci zpracovává v následujícím rozsahu.

Studijní materiál se dělí do 10 kapitol, obsahuje 61 stran a nespočet fotografií, kterými jsou v jednotlivých kapitolách představeny konkrétní postupy.

Tabulka č. 3 Obsah vzdělávacího materiálu Poskytování první pomoci²¹

Kapitola	Téma
1	Specifika první pomoci v práci policistů
2	Právní aspekty
3	Ochranné pomůcky
4	5 Fází předlékařské pomoci: 1. Taktické prostředí 2. Masivní krvácení 3. Základní životní funkce 4. Kompletní prohlídka a obvazová technika 5. Protišoková opatření
5	Ošetření sám sebou?
6	Popáleniny
7	Úraz elektrickým proudem
8	Podchlazení
9	Interní problémy
10	Třídění raněných při hromadných úrazech

V první kapitole je policista uveden do problematiky a je seznámen s tím, že pohled na poskytování první pomoci policistou je v tomto metodickém materiálu řešen s ohledem na povahu policejní práce a na prostředí, ve kterém musí policisté zasahovat a že první pomoc tak, jak je vyučována v civilním prostředí, nemusí být vždy vhodná pro podmínky policejní činnosti, neboť při služebních zákrocích policie, které probíhají v nebezpečných podmínkách, se může i zdánlivě klidná situace velice rychle změnit na situaci vysoce rizikovou a kromě zraněného musí policisté brát v úvahu také řadu dalších nebezpečných faktorů, které je mohou na místě události kdykoli potkat.

²¹ BITTNER, Roman. *Poskytování první pomoci*. Praha: Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy Policie České republiky, 2018.

Ve druhé kapitole se policista v nutném rozsahu seznámí s právním základem povinnosti poskytování první pomoci při plnění úkolů policie.

Ve třetí kapitole se policista seznámí s riziky, které mu při poskytování první pomoci hrozí a s nutností používání ochranných pomůcek jako jsou ochranné rukavice, způsobem jejich nasazování a bezpečného sundávání, používáním dezinfekčních prostředků a ochranných brýlí.

Ve čtvrté kapitole se policista seznamuje s problematikou pohybu v prostředí, kde hrozí nebezpečí a kde je nutné uplatňovat přiměřené taktické postupy. Pro účely taktického pohybu v nebezpečném prostředí se stanovují 3 zóny, nebezpečná, relativně bezpečná a bezpečná. Rozlišení zón umožňuje policistům efektivně vyhodnocovat reálná rizika, která jim v konkrétní situaci hrozí, a dle toho volit priority při záchraně osob. Policisté se dále v rámci této kapitoly seznamují s evakuačními technikami spočívajícím v efektivním přemísťování zraněného/zraněných do bezpečné zóny a zajištění jejich ošetření a transportu. Důležitou částí tématu evakuačních postupů je také evakuace zraněné osoby či zraněného policisty z nebezpečného prostředí za použití taktických postupů s použitím prostředků balistické ochrany, krytí prostoru za užití služebních vozidel atd. Další nepostradatelnou součástí evakuačních postupů je také provedení imobilizace krční páteře za užití krčního fixačního límce, které se kapitole věnuje poměrně obsáhle a nasazování krčního límce je zde předváděno na fotografiích. Policisté se v závěru tématu transportu seznamují s možným využitím transportních prostředků jako jsou nosítka či tzv. transportní plachta.

V podkapitole masivní krvácení je policistům představena problematika větší ztráty krve z krevního objemu vlivem vnějšího intenzivního krvácení, způsoby řešení jednotlivých poranění, které mohou toto krvácení zapříčinit, včetně sestavení a použití tlakového obvazu či užití zaškrcovaadel, včetně taktického škrtidla Tourniquet a hotového tlakového tzn. izraelského obvazu, který je hojně užíván v bojovém prostředí armádou pro jeho jednoduchost a účinnost.

Podkapitola Základní životní funkce seznamuje policisty se základními metodami vyšetření stavu vědomí, dále s postupy ošetření hrudníku jako součást zajištění základní životní funkce, kterou je dýchání, a to jak poranění hrudníku

s přítomností cizího předmětu v ráně, tak např. poranění hrudníku střelnou zbraní. Další součástí podkapitoly je resuscitace, kde se policisté seznamují s přípravou osoby na provedení resuscitace, jednotlivými kroky resuscitace a dále také s použitím AED, který umí v několika verzích také spustit metronom a usnadnit tak policistům udržet rytmus 100-120 stlačení hrudníku za minutu.

V podkapitole Kompletní prohlídka a obvazová technika se policisté seznamují s provedením prohlídky těla zraněné osoby za účelem zjištění druhu a rozsahu zranění, dále způsoby odstranění oděvu a krytí ran různými obvazovými technikami včetně ošetření poranění s vyřeznutím tělních orgánů.

V podkapitole Protišoková opatření jsou policisté seznámeni s problematikou šoku, jeho zjištěním a provedením opatření, které mohou vzniku či rozvinutí šoku zabránit.

V páté kapitole se policisté seznamují s problematikou tzv. sebezáchrany, tedy poskytnutí první pomoci sám sobě. Tato problematika je pro policisty velmi důležitá, neboť se snadno mohou při zákrocích ocitnou v situaci, kdy jsou zraněni, a jejich kolega nemusí být z objektivního důvodu v tu chvíli schopen jim první pomoc poskytnout.

V šesté kapitole se policisté seznamují s problematikou poranění, která vznikají působením extrémních teplot na lidskou pokožku, učí se je rozeznat, rozlišit jednotlivé druhy popálenin, umět stanovit jejich rozsah a způsoby jejich ošetření.

V sedmé kapitole se policisté učí, jak takový úraz rozpoznat, jak postupovat, aby jim při řešení tohoto stavu samotným nebezpečí zásahu elektrickým proudem a jak oddělit postiženého, v případě, kdy se přívod elektrického proudu nedá vypnout, od zdroje napětí.

V osmé kapitole se policisté seznamují s problematikou poskytování první pomoci u osob, u kterých došlo vlivem delšího výskytu chladném prostředí, či vlivem poruchy vědomí nebo po úrazu, k podchlazení.

V deváté kapitole se učí policisté rozpoznat Křečové stavy, Diabetické potíže, Dýchací obtíže a Otravy, seznamují se s problematikou poskytování první pomoci u těchto stavů.

V desáté kapitole se policisté seznamují s problematikou tzv. triáže, tedy se situací, kdy na místě mimořádné události s výskytem velkého počtu zraněných osob není přítomen lékař, Zdravotnická záchranná služba nebo Hasičský záchranný sbor nebo se uvedené složky z důvodu rizika nemohou do místa, kde se zraněné osoby nachází, vydat (typicky útok aktivního střelce tzn. AMOK) a třídění raněných musí provádět sami policisté. Je jim představena metoda START (Snadné Třídění A Rychlá Terapie), která je využívána celým Integrovaným záchranným systémem České republiky a která využívá barevného označení zraněné osoby na základě rychlého vyhodnocení jejího zdravotního stavu.

K modernizovaným materiálům pro teoretickou přípravu policistů v rámci Základní odborné přípravy lze říci, že jsou znatelně více přizpůsobené pro potřeby Policie ČR a znatelně lépe policistům představují rizika, která jim při poskytování první pomoci při situacích, které Policie ČR řeší, hrozí. V materiálech je oproti předchozím zpracované téma imobilizace osob s podezřením na poranění páteře, což je velmi podstatné pro policisty, kteří mohou zasahovat u dopravních nehod, kde k těmto zraněním často dochází, a jelikož bývají hlídky vybavovány zdravotnickými batohy, ve kterých jsou k dispozici fixační límce. S ohledem na skutečnost, že policisté, kteří jsou zařazeni do běžného výkonu služby, ať již jako dohledoví policisté na Odboru služby dopravní policie či hlídkoví policisté na Odboru služby pořádkové policie, provádějí většinu výkonu služby v terénu a bývají první složkou Integrovaného záchranného systému, která zasahuje u dopravních nehod, je k zamyšlení, zda by nebylo vhodné, aby v teoretické přípravě byli policisté detailněji obeznámeni s problematikou zásahu u dopravní nehody se zraněním, riziky spojenými s poskytováním první pomoci osobě v havarovaném vozidle jako jsou např. neaktivovaný airbagy apod. V tématu resuscitace, které je poměrně kvalitně zpracované, absentuje seznámení policistů s provedením resuscitace s tzv. ambuvakem, tedy ručním dýchacím přístrojem,

kterým lze nahradit vlastní dechová činnost nedýchajícího pacienta, a to i přes tu skutečnost, že jsou hlídky těmito prostředky vybaveny.²²

²² BITTNER, Roman. *Poskytování první pomoci*. Praha: Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy Policie České republiky, 2018.

3.2 Praktická příprava policistů

V rámci nástupních kurzů před započítáním Základní odborné přípravy jsou policisté školeni v mezích pořadové přípravy, fyzické přípravy a také absolvují kurz pro bezpečnou manipulaci a střelbu ze služební zbraně. Tyto nástupní kurzy zajišťují Školní policejní střediska zařazená pod jednotlivá Krajská ředitelství policie, a proto se rozsah školení a kurzů nad rámec běžného liší.

V době, kdy byl nástupní kurz organizován pod záštitou Policejního prezidia v rámci areálu Velitelství výcviku vojenské akademie ve Vyškově, byl tento rozsah totožný pro všechny policisty, kteří se tohoto nástupního kurzu účastnili, a jeho součástí byl také jednodenní výcvik a školení se členy Zdravotnické záchranné služby, kde byly policisté prověřeni také v modelových situacích s poskytováním první pomoci.

Služební přípravou obecně se zabývá Závazný pokyn policejního prezidenta č. 4/2009 o provádění služební přípravy příslušníků PČR. Podle přílohy č. 2 výše uvedeného závazného pokynu, se služební příprava v oblasti zdravotní přípravy a první pomoci řadí v čl. 4 pod tzv. Specializovanou služební přípravu, tedy do totožné kategorie jako např. činnost při zajištění kontrabandu, vodní stříkač, vytlačování koněm apod. Rozsah služební přípravy v této oblasti není ZPPP přesně stanoven.²³

Ve shrnutí lze uvést, že rozsah praktické přípravy policistů pro poskytování první pomoci při výkonu služby a při spolupráci se složkami Integrovaného záchranného systému organizuje každé Krajské ředitelství policie samostatně. Samotná spolupráce se Zdravotnickou záchrannou službou v rámci např. cyklického školení pro první pomoc a resuscitaci v některých krajích probíhá s pravidelností, v některých krajích neprobíhá vůbec a rekapitulace znalostí a dovedností je řešena pouze při modelových situacích v rámci Střelecké a tělesné přípravy. Pro zvýšení připravenosti policistů tak, aby byli sami přesvědčeni o svých schopnostech a dovednostech v případě potřeby skutečně pomoci, by bylo zřejmě vhodnější, aby tyto školení a výcviky probíhaly pravidelně,

²³ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 4 z roku 2009, *O služební přípravě příslušníků Policie České republiky*.

jako např. školení řidičů služebních dopravních prostředků, neboť jak vyplývá z výzkumu mezi příslušníky Policie České republiky, který je uveden v praktické části diplomové práce, se nezanedbatelná část policistů necítí být dobře připravena na situace, kdy by museli zasahovat např. u vážnějších poranění nebo poskytovat první pomoc u nehod s velkým počtem zraněných v rámci spolupráce s ostatními složkami Integrovaného záchranného systému.

4 Vybavenost policistů základních útvarů k poskytování první pomoci

Vybavenost policistů a s tím spjatá také vybavenost hlídkových vozidel Policie České republiky materiálem pro poskytování první pomoci není stanovena interním aktem řízení. Některé hlídkové vozy jsou vybaveny pouze lékárníčkou, která je povinnou výbavou vozidla ve smyslu zák. č. 56/2001 Sb. o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, další disponují zdravotnickými batohy s kompletním vybavením pro poskytování účinné první pomoci. Rozsah tohoto vybavení často neovlivňuje Policie České republiky sama, kdy velmi často se na vybavenosti hlídek finančně podílí Krajské úřady či obce, které sídlí v územní působnosti daného útvaru. Vlivem tohoto postupného a nekoordinovaného doplňování vybavení služebních vozidel těmito prostředky však dochází k tomu, že někteří policisté nejsou s obsahem a využitím některých prostředků seznámeni a k jejich použití řádně proškoleni. Výzkumem, který byl prováděn mezi policisty základních útvarů a je uvedený v závěrečné části diplomové práce bylo také zjištěno, že někteří z policistů disponují ve služebních vozidlech také Automatizovanými externími defibrilátory a nebyly pro jejich použití proškolení, což může značně ovlivnit úspěšnost prováděné resuscitace osoby se zástavou krevního oběhu.

4.1 Autolékárničky

Služební vozidla Policie ČR nemají z pohledu vybavení pro poskytování první pomoci rozšířenou výbavu jak např. vozidla Hasičského záchranného sboru České republiky. Na vozidla policie se tedy nahlíží jako na běžná vozidla v provozu na pozemních komunikacích pro splnění zákonných požadavků dle § 75 zák. č. 56/2001 Sb. postačí ve služebním vozidle Policie České republiky lékárnička kategorie I dle vyhlášky č. 206/2018 Sb. s obsahem:

Tabulka č. 4 Obsah lékárničky kategorie I dle vyhlášky č. 206/2018 Sb.²⁴

Popis	Počet kusů
Obvaz hotový s 1 polštářkem (šíře nejméně 8 cm, savost nejméně 800 g/m ²)	3
Obvaz hotový s 2 polštářky (šíře nejméně 8 cm, savost nejméně 800 g/m ²)	3
Náplast hladká cívka (velikost 2,5 cm x 5 m, min. lepivost 7 N/25 mm)	1
Obinadlo škrťící pryžové (60 x 1250 mm)	1
Rukavice pryžové (latexové) chirurgické v obalu	1
Nůžky zahnuté (se sklonem) v antikoroziční úpravě se zaoblenými hroty – délka nejméně 14 cm	1
Isotermická fólie (min. rozměr 200 x 140 cm)	1

²⁴ ČESKO. Vyhláška č. 206/2018 Sb. o schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění vyhlášky č. 235/2017 Sb.. In: Zákony pro lidi [online]. [cit 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2018-206>

4.2 Lékárnička na opasek

Někteří z policistů mají ve své výstroji zařazené malé přenosné lékárničky, kterými policie v několika vlnách vybavovala a vybavuje řadové příslušníky. Jedná se o lékárničky, které mají vybavení totožné s těmi, které se na trhu vyskytují jako tzv. cyklo-lékárničky. Jsou to tedy malé, ale celkem dobře vybavené kapsy, které lze umístit na opasek či vestu. Obsahují izotermickou fólii, roušku pro ošetření poranění hrudníku, resuscitační roušku pro umělé dýchání, trojcípý šátek, 3 kusy hotového obvazu, sadu náplastí s polštářkem – 6 kusů, náplast kotoučovou – 2 metry, polštářky napuštěné desinfekcí – 2 kusy, vyšetřovací rukavice – 1 pár, ústní roušku, pryžové škrtidlo. Vybavení je tedy téměř totožné jako u autolékárničky a s ohledem na úsporné řešení ve velikosti 9x12x5 cm a možnost zařazení do výstroje je tato lékárnička pro policisty velmi praktická, ale s ohledem na rizika, kterými jsou bodná, řezná či střelná poranění, je její obsah vhodný skutečně spíše na cyklovýlet než na opasek policisty, který by měl být vybavován spíše tzv. IFAKem, jehož obsah a využití si popíšeme v kapitole 4.4.

Obrázek č. 1 Lékárnička na opasek²⁵

²⁵ Obrázek č. 1: Osobní lékárnička na opasek [online]. [10.1.2023]. Dostupné z www.supportmed.cz/lekarnicky/lekarnicka-policie-opaskovy-tyt/

4.3 Zdravotnické batohy

Do výbavy některých vozidel hlídkové služby a obvodních oddělení byl na základě daru, který věnoval Policii České republiky Krajský úřad zařazen zdravotnický batoh Bexatec water stop s vybavením Basic. Vybavení, které zahrnuje je popsáno v tabulce níže.

Tabulka č. 5 Vybavení Basic zdravotnického batohu Bexatec²⁶

Popis	Počet kusů
Resuscitační PVC set Aerobag pro dospělé	1
Škrtidlo s automatickou přezkou	1
Digitální teploměr	1
Fixační límec	1
Fonendoskop jednostranný standardní	1
Tlakoměr, Vzduchovod Guedel vel. 1,2,4,5	1
Pinzeta anatomická	1
Dýchací rouška – LifeKey	1
Diagnostická svítilna a Multifunkční peán	1
náplast fixační hladká 2,5 cm x 5 cm a set náplastí	1
elastické fixační obinadlo 6 cm x 4 cm a 8 cm x 4 cm	5
trojcípý šátek,	2
izometrická fólie	1
čistící ubrousek	2
rukavice na jedno použití z vinylu	4
sterilní obvaz 6 x 8 cm	1
sterilní obvaz 10 x 12 cm	1
sterilní obvaz 8 x 10 cm	2
šátek na popáleniny 600 x 800 mm a 400 x 600 mm	2
tlakový obvaz 10 x 10 cm	3
převazové nůžky	1

²⁶ Obsah zdravotnického batohu Bexamed [online]. [10.1.2023]. Dostupné z <https://www.bexamed.cz/zdravotnicke-batohy-brasny.html>

Níže uvedená fotodokumentace zdravotnického batohu byla provedena se svolením kolegů na OOP Jílové u Prahy, ÚO Praha venkov – JIH, Krajské ředitelství policie Středočeského kraje.

Obrázek č. 2 Batoh Bexatec

Obrázek č. 3 Vnitřní prostor batohu²⁷

Obrázek č. 4 Vybavení batohu

Obrázek č. 5 Vybavení batohu²⁸

²⁷ Obrázek č. 2 Batoh Bexatec a č. 3 Vnitřní prostor batohu [online]. [10.1.2023]. Dostupné z <https://www.bexamed.cz/zdravotnicke-batohy-brasny.html>

²⁸ Obrázek č. 4 a č. 5 Vybavení batohu – pořízen dne 16. 11. 2019, Jílové u Prahy, autor: Tomáš Hájek

Batoh je pro účely prvotního zásahu u události, kde je třeba poskytnout první pomoc vybaven velmi kvalitně. Disponuje však také prostředky, které policisté se základní kurzem první pomoci, poskytující laickou první pomoc nemohou využívat a jsou tedy nadbytečné. Jedná se primárně o vzduchovody, které mohou k zajištění dýchacích cestou použít pouze lékaři.

Obrázek č. 6 Vzduchovody

Obrázek č. 7 Vzduchovody²⁹

Velmi důležitou částí výbavy jsou fixační pomůcky, které představují dva fixační krční límce, které se využívají pro fixaci krční páteře po zranění či dopravní nehodě. Jedná se o jeden z hlavních úkonů, který provádíme u osoby po nehodě provádíme a zásadně se tak snižuje možnost rozvoje či dalšího poranění páteře spojeného s ohrožením míchy. Krční límce zde bývají v praxi doplněny o druhý, pediatrický.

Obrázek č. 8 Fixační krční límec

Obrázek č. 9 Fixační krční límec³⁰

²⁹ Obrázek č. 6 Vzduchovody – pořízen dne 16. 11. 2019, Jílové u Prahy, autor: Tomáš Hájek, Obrázek č. 7 Vzduchovody [online]. [10.1.2023]. Dostupné z <https://www.bexamed.cz/vzduchovod-guedel.html>

³⁰ Obrázek č. 8, č. 9 Fixační krční límce [online]. [10.1.2023]. Dostupné z <https://www.bexamed.cz/prvni-pomoc/fixacni-limce.html>

Využitelnost těchto zdravotnických batohů se zakládá primárně mimo území hlavního města v místech, kde není tak intenzivní pokrytí poskytovateli Zdravotnické záchranné služby. Při porovnání pokrytí mezi výjezdovými stanovišti Zdravotnické záchranné služby např. ve Středočeském kraji a hl. m. Praze, dojezdové časy ve středočeském kraji do odlehlejších míst přesahují 20 minut. Do této doby se již s ohledem na výskyt hlídek Policie České republiky v rozvrhu Územních odborů na místě povětšinou nachází hlídka či hlídky Policie České republiky a je tady stěžejní, aby byli policisté dostatečně materiálně vybaveni pro poskytnutí první pomoci a provedení život zachraňujících úkonů.

Obrázek č. 10 ZZS Stčk³¹

Obrázek č. 11 ZZS HMP³²

S ohledem na skutečnost, že zdravotnické batohy nejsou povinnou výbavou ve vozidlech Policie České republiky, nastává zde častý problém s obměnou a doplňováním zdravotnického materiálu po jeho použití či uplynutí expirace. Další obtíž tvoří tento doplněk výbavy hlídkového vozidla s ohledem na řádné proškolení policistů. K proškolení policistů došlo ze strany Zdravotnické záchranné služby jednorázově poté, co byly batohy policii předány do užívání. Proškolená byla tak omezená skupina policistů, kdy ostatní a nově příchozí policisté se s těmito batohy seznamují sami a cyklická školení v tomto směru nejsou realizována.

³¹ Obrázek č. 10 Výjezdová stanoviště ZZS Středočeského kraje [online]. [10.1.2023]. Dostupné z <https://www.uszssk.cz/1321-2/>

³² Obrázek č. 11 – Výjezdová stanoviště ZZS hl. m. Prahy [online]. [10.1.2023]. Dostupné z <https://www.komorazachranaru.cz/>

Zdravotnickými batohy dále disponují také zdravotníci Speciálních pořádkových jednotek, ale s ohledem na zaměření této práce zde nebude jejich rozbor prováděn, neboť se jedná o speciálně školené zdravotníky.

4.4 Taktické pouzdro IFAK Trauma

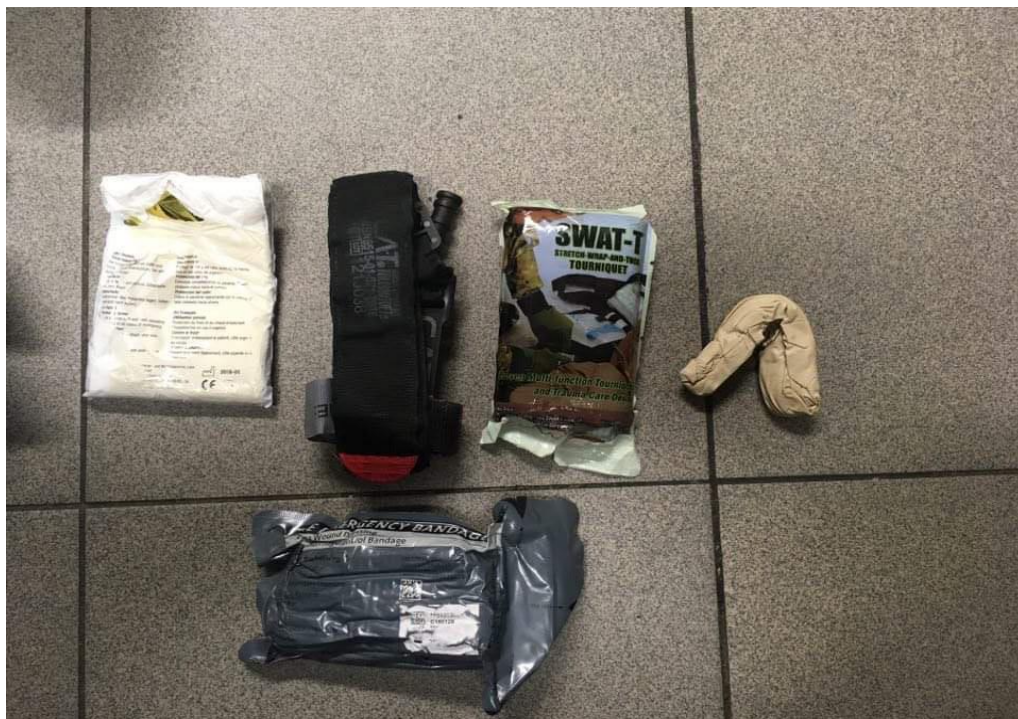
Jedná se po vojenském vzoru o taktické pouzdro, které disponuje tzv. molle systémem pro uchycení na taktické vesty a nosiče plátů, a umožňuje tak policistovi, aby při výkonu služby stále disponoval základní prostředky k sebezáchraně, či poskytnutí první pomoci kolegovi nebo jiné raněné osobě. Pouzdrem s výbavou jsou vybavováni povětšinou policisté zařazení v pohotovostních motorizovaných jednotkách nebo policisté hlídkové služby.

Obrázek č. 12 IFAK na opasku³³

³³ Obrázek č. 12 – IFAK; Fotografie, [19. 1. 2020], PMJ PČR Praha, autor: Michal Malicher.

Obrázek č. 13 Vybavení IFAK³⁴

³⁴ Obrázek č. 13 – IFAK; Fotografie, [19. 1. 2020], PMJ PČR Praha, autor: Michal Malicher.

5 Vybavení policistů útvarů zvláštního určení

Policie České republiky disponuje řadou útvarů, které jsou ať už povahou svého vybavení nebo výcvikem určené k plnění zvláštních úkolů v rámci působnosti policie, jedná se o útvary určené k zajišťování veřejného pořádku u událostí s velkým rizikem jeho ohrožení, zatýkání/zadržování nebezpečných pachatelů, eliminaci aktivních střelců, prováděných speciálních eskort a doprovodů, zajišťování bezpečností letů zvláštní důležitosti na Letišti Václava Havla v Praze i dalších mezinárodních letištích na území ČR a další úkoly.

Při plnění těchto zvláštních úkolů vznikají těmto policistům rizika, která se snaží policie snižovat jejich zvláštním vybavením, perfektním výcvikem atd. I přes to je však nezbytné, aby i policisté těchto útvarů byly školení a vybavení k poskytování první pomoci, a to jak občanům, tak i sobě.

5.1 Zásahová jednotka PČR

Zásahová jednotka je jednotkou zvláštního určení, kterou zřizuje Krajské ředitelství policie, primárním úkolem je zajištění akceschopnosti policie k zásahům proti agresivním, nebezpečným nebo ozbrojeným pachatelům, a to jak přímo na místě činu, tak i v případě jejich pozdějšího omezování na osobní svobodě.

Policie České republiky zřizuje celkem osm Zásahových jednotek (dále jen „ZJ“), které jsou organizovány pod Krajskými ředitelstvími policie hl. m. Prahy, Středočeského kraje, Ústeckého kraje, Plzeňského kraje, Jihočeského kraje, Královéhradeckého kraje, Jihomoravského kraje, Moravskoslezského kraje.

Každý policista ZJ je proškolen kurzem první pomoci, za účelem poskytnutí péče jak osobám, proti kterým může zakročit, tak i za účelem poskytnutí první pomoci sobě nebo kolegům, neboť zásahy této jednotky s sebou nesou určitá rizika. Každý policista ZJ je při zákroku vybaven tzv. CATem – Combat Application Tourniquet, jedná se již o 7. generaci škrtidel tohoto typu, původně vycházejícího z vybavení mediků armádních speciálních jednotek USA.

Obrázek č. 14 C-A-T³⁵

Obrázek č. 15 Použití C-A-T³⁶

Dále je každý policista ZJ vybaven tzv. Izraelským obvazem, který plní svou funkci jako tzv. tlakový obvaz i jako běžný obvaz a je tedy určen ke krytí, čištění, stlačení, nebo fixaci u střelných, řezných, bodných a tržných poranění, u kterých hrozí větší ztráta krve. Policista je tedy vybaven pouze základním materiálem, který slouží k základnímu ošetření život ohrožujících stavů, které mohou nastat v rizikovém prostředí.

Dále má zásahová jednotka tzv. mediky, kteří mají rozsáhlejší výbavu i školení k poskytování první pomoci.

5.1.1 Funkce Medika Zásahové jednotky a jeho výbava

V každém družstvu ZJ je jeden policista s funkcí tzv. medika, po vzoru armádních jednotek, které tento profil užívají již několik desítek let. Tento policista je vybaven taktickým batohem pro medika, ve kterém má základní vybavení pro zástavu krvácení, vybavení k prvotnímu ošetření střelných či bodných/řezných poranění a další život ohrožujících stavů. Dále má medik k dispozici AED, tedy

³⁵ Obrázek č. 14 – Škrtidlo C-A-T [online]. [10.1.2023]. Dostupné z <https://www.rescue-essentials.com/cat-rigid-tourniquet-case-ombo/>

³⁶ Obrázek č. 15 – Použití škrtidla C-A-T, [online]. [10.1.2023]. Dostupné z [https://clinical.stjohnwa.com.au/clinical-skills/trauma/combat-application-tourniquet-\(cat\)](https://clinical.stjohnwa.com.au/clinical-skills/trauma/combat-application-tourniquet-(cat))

Automatizovaný Externí Defibrilátor, určený k použití při Kardiopulmonální resuscitaci.

Obrázek č. 16 Zdravotnický batoh medika ZJ PČR³⁷

Batoh je určený pro zdravotníky speciálních jednotek k pohodlnému a praktickému uspořádání, přepravě nezbytného zdravotnického materiálu a vybavení. Z přední stany je vybaven tzv. MOLLE systémem k případnému připojení dalšího příslušenství. Vnitřní uspořádání batohu je uzpůsobeno přehlednému uložení vybavení a materiálu nezbytného pro ošetření poranění v rizikovém prostředí.

Obrázek č. 17 AED zn. Phillips³⁸

³⁷Obrázek č. 16, Zdravotnický batoh medika ZJ PČR – Fotografie, [29. 1. 2023], SZJ KŘP Středočeského kraje, autor: s ohledem na služební zařazení nezveřejněn.

³⁸ Obrázek č. 17, AED zn. Phillips. Fotografie, [29. 1. 2023], SZJ KŘP Středočeského kraje, autor: s ohledem na služební zařazení nezveřejněn.

AED Philips HeartStart FRx je přístroj k poskytnutí první pomoci při náhlé akutní srdeční příhodě. Tento defibrilátor byl konstruován tak, aby ho mohl použít při záchráně života jak laik, tak i profesionál. Přístroj má hlasovou náповědou a grafiku v českém jazyce, ta provede zachraňujícího průběžně celou první pomocí. AED FRx nejprve analyzuje srdeční aktivitu pacienta a přikáže nebo nedoporučí provést bifázický výboj. Pomocí hlasové náповědy navádí zachraňujícího k účinnému provedení srdeční masáže a umělého dýchání podle snadné náповědy. Náš defibrilátor lze použít jak pro dospělé, tak pro děti, a to bez nutnosti výměny nalepovacích elektrod, stačí použít tzv. dětský klíč. Tento přístroj je vyroben pro použití v dosti extrémním prostředí. Je odolný proti vodě, prachu i pádu.

5.2 Speciální pořádková jednotka

Speciální pořádková jednotka tvoří samostatný odbor v rámci vnější služby Krajského ředitelství policie. Mezi její činnost spadá řízení se bezpečnostními typovými plány, pokyny krizových štábů nebo plnění úkolů v rámci IZS. Pro zabezpečení akceschopnosti může být použita k posílení přímého výkonu služby pořádkové policie.

Policisté se podílí na výkonu služby v případech mimořádných událostí, živelných pohrom, sportovních a kulturních akcí a při pátrání po osobách a věcech, kdy rozsah a charakter vyžaduje nasazení většího počtu sil a prostředků. K jejich vybavení spadá i speciální výstroj a výzbroj – ochranné přilby, masky a štíty, teleskopy, zásahové výbušky nebo slzotvorné granáty

Policie České republiky zřizuje celkem 5 Speciálních pořádkových jednotek, které jsou zařazené Krajským ředitelstvím hl. m. Prahy, Ústeckého kraje, Moravskoslezského kraje, Jihomoravského kraje a nově také v Krajském ředitelství Plzeňského kraje.

Obdobné vybavení mají také tzv. Krajské pořádkové jednotky, které zřizuje nad rámec SPJ a jsou v nich zařazení policisté, kteří běžně slouží např. na OOP/MOP či OHS a v případě potřeby jsou na opatření povolání do pořádkové jednotky.

5.2.1 Funkce medika speciální pořádkové jednotky

Speciální pořádkové jednotky mají s ohledem na riziko, které vyplývá z jejich úkolů ve svých řadách kvalitně vybavené mediky, kteří jsou zde organizováni za účelem poskytnutí pomoci nejen členům pořádkových jednotek ale také osobám, proti kterým pořádková jednotka zasahuje.

Proškolení medika Speciální pořádkové jednotky je konstruováno jako úvodní proškolení při nástupu na tuto funkci. Policista s funkcí medika je proškolen přímo školícím střediskem ZZS, kdy kromě teoretické části probíhá i část praktická, kde si policisté zkouší různé modelové situace, seznámí se s obsahem zdravotnického batohu a vybavením, dále jak je třeba se chovat v případě dopravních nehod, aj. Modelové situace jsou prováděny v terénu, mj. i v nepřístupných místech a jsou, co nejvíce přiblíženy reálné situaci, se kterou se pak následně policisté mohou setkat.

Vybavením medika ve Speciální pořádkové jednotce je taktický zdravotnický batoh, ve kterém má základní vybavení pro zástavu krvácení, vybavení k prvotnímu ošetření stříelných či bodných/řezných poranění a další život ohrožujících stavů, které je prakticky uspořádané pro přehledné využití vybavení a zdravotnického materiálu. Mimo základní vybavení lze v batohu také nalézt tzv. CAT – Combat Application Tourniquet, tedy taktické škrtidlo.

6 Automatizovaný externí defibrilátor AED

Automatizovanými externími defibrilátory je policie vybavována přibližně od roku 2014. Jedná se o přístroj, který je určený k resuscitaci při zástavě krevního oběhu, a je schopen zrušit poruchu srdečního rytmu. Přístroj disponuje procesorem, který dokáže automaticky vyhodnotit defibrilovatelné a nedefibrilovatelné srdeční rytmy, a může jej tak oproti běžným defibrilátorům používat i osoba bez lékařského vzdělání. Při jeho použití doprovází mluvenými pokyny zachránce přes základní úkony resuscitace až po samotné nalepení elektrod přístroje na tělo zachraňované osoby a provádění defibrilačních výbojů. I přes poměrně značnou finanční náročnost, kterou představuje pořízení tohoto přístroje, s ním disponuje většina hlídek Pohotovostní motorizované jednotky, Oddělení hlídkových služeb a mimo velká města také hlídky Obvodních oddělení nebo Dopravních inspektorátů. Podle prováděných výzkumů lze však tuto skutečnost snadno odůvodnit. Informace od Zdravotnické záchranné služby hovoří o tom, že pokud je defibrilace provedena okamžitě po příhodě, přežití pacientů se udává až v 94 % případů, po pěti minutách 50 % a po 12 minutách již pouze 25 %.³⁹ Z výše uvedeného zcela jasně vyplývá, že vybavenost hlídek Policie České republiky Automatizovaným externím defibrilátorem a jejich zapojování do události, v případě oznámení o zástavě krevního oběhu, může zásadně zvýšit šanci postiženého na přežití. V praxi je znám nespočet případů, kdy použití AED ze strany policistů na místě události dokázalo u postiženého odvrátit zástavu krevního oběhu. Výše uvedené úspěšné resuscitace ze strany Policie České republiky odůvodňují také skutečnost, že vybavování policie těmito typy defibrilátorů nebylo od jeho počátku stále ukončeno a policie každým rokem plošně zvyšuje počty defibrilátorů, které jsou zařazené do hlídkových vozidel.

Pro použití Automatizovaného externího defibrilátoru jsou policisté školení zpravidla příslušníky Zdravotnických záchranných služeb a tato školení bývají spojené s praktickými nácviky s defibrilátorem, který je speciálně upraven pro výukové účely, a umožňuje školiteli nasimulovat reálné situace, kdy přístroj

³⁹ Zdravotnická záchranná služba Karlovarského kraje, [online], [10.1.2023], Dostupné z www.zzs-kvk.cz/aed-automatizovany-externi-defibrilator

vyhodnotí výboj jako účelný, a vyzve zachránce, aby odstoupil od pacienta, či vyhodnocení výboje jako nevhodného a vyzve zachránce k pokračování v nepřímé srdeční masáži.⁴⁰

Obrázek č. 18 AED⁴¹

Policie České republiky byla v souvislosti s Automatizovanými externími defibrilátory také zapojena do projektu zvaného „Časná defibrilace“, který byl podporován v několika krajích, a v rámci kterého spolupracovaly složky Integrovaného záchranného systému také s městskou policií na proškolení svých zaměstnanců a příslušníků k použití přístrojů. Policisté se tak v rámci tohoto projektu stali tzv. first respondery k provádění resuscitací za použití defibrilátorů.

⁴⁰ Policie České republiky. [online]. [2020-01-21]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/policejni-hlidky-jsou-vybaveny-pristroji-k-zachrane-zivota.aspx>

⁴¹ Obrázek č. 18, souprava AED, [10.1.2023], Dostupné z <https://www.aedsuperstore.com/zoll-aed-plus-package.html>

Obrázek č. 19 Školení policistů⁴²

⁴² Obrázek č. 19, Policie ČR, [10.1.2023], *Školení policistů v rámci projektu Časná defibrilace*, Dostupné z <https://www.policie.cz/clanek/zapojili-jsme-se-do-projektu-casna-defibrilace-v-karlovarskem-kraji.aspx>

7 Zhodnocení vybavenosti Policie ČR k poskytování první pomoci

V širším pohledu je vybavení vozidel i policistů buď neúplné, nebo nejednotné a ve většině případů bohužel žádné. Vybavenost hlídkových vozů Automatizovanými externími defibrilátory nelze hodnotit jinak než kladně, neboť policisté opakovaně prokázali, že přístroj v jejich rukách skutečně zachraňuje životy. Problém ovšem nastává u dalšího vybavení, ať již pro samotné policisty, tak pro osoby, kterým policisté poskytují první pomoc. U osob existují totožně závažné stavy, jako je zástava krevního oběhu, při kterých je třeba vybavení, které umožní zasahujícím tuto situaci zvládnout, kterým však ve většině případů, až na pár světlých výjimek policisté vybavováni nejsou. Osobní lékárnička IFAK či lékárnička na opasek může sloužit jako příklad vybavení, kterým policista může disponovat k sebezáchraně a měli by jím tak být vybaveni všichni policisté, a nejen ti šťastnější. K rozsáhlejšímu poskytnutí první pomoci u poranění a dalších stavů by měla být vybavena hlídková vozidla soupravami k tomu určenými, ať již zdravotnickými batohy nebo komplexními lékárničkami vytvořenými pro potřeby bezpečnostních sborů.

8 Výzkum mezi příslušníky Policie České republiky

Pro účely této diplomové práce byl prováděn cestou dotazníku na internetu výzkum, kterého se zúčastnili respondenti z řad Policie České republiky.

Výzkum měl za cíl zhodnotit spokojenost a vlastní mínění policistů a jejich připravenosti a vybavenosti k poskytování první pomoci při výkonu služby, kdy respondenti zodpovídali celkem 15 otázek, z toho všech 15 otázek uzavřených.

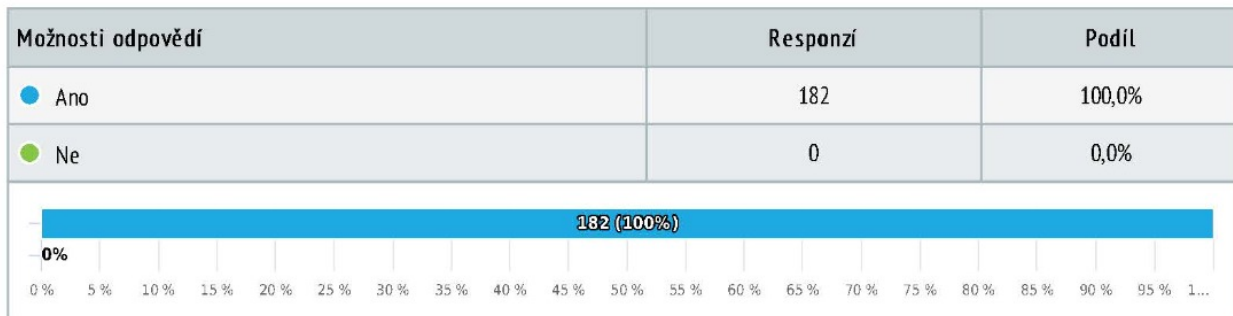
Dotazník byl vytvořen výlučně pro účely této práce a je dostupný na webové stránce <https://www.surveio.com/survey/d/P4K9K5F2O3H2F8G9N>.

8.1 Dotazník

Otázka č. 1

1 Jsem příslušníkem Policie České republiky

Výběr z možností, více možných, zodpovězeno 182 x, nezodpovězeno 0 x

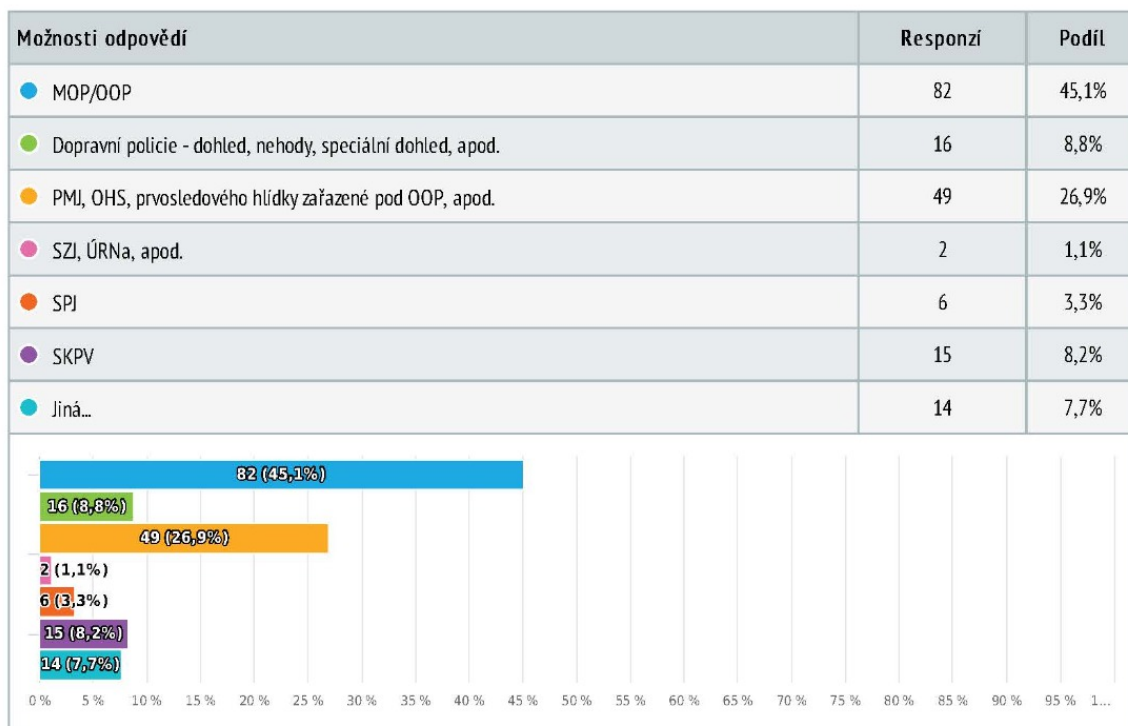

Tato otázka byla koncipována tak, aby vyčlenila z vyhodnocení dotazníky, které by vyplnily civilní osoby a nebyly by tak relevantní pro výstupní informace z tohoto výzkumu, neboť relevantní informace k tématu mohou přinést pouze příslušníci Policie České republiky zařazení v přímém výkonu služby nebo jednotkách zvláštního určení.

Otázka č. 2

2 Jsem zařazen(a) na...

Výběr z možností, více možných, zodpovězeno 182 x, nezodpovězeno 0 x

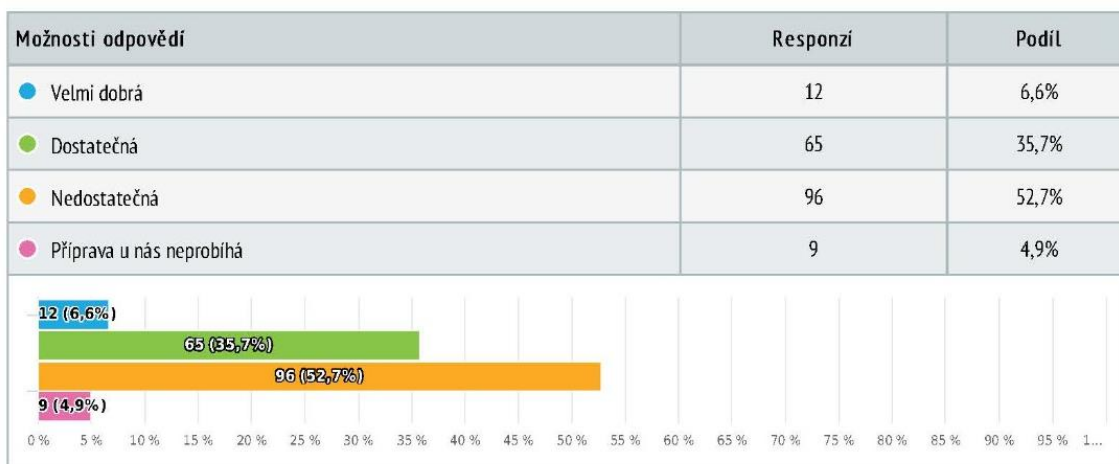

Otázka byla koncipována tak, aby při vyhodnocení dotazníků umožnila selekci dotazníků od jednotlivých policistů dle jejich zařazení a umožnila tak zjistit, vybavení u jednotlivých útvarů Policie České republiky a zjistit, zda hlídky a policisté, kteří jsou zařazeni ke službě se stejným zaměřením, mají totožné vybavení anebo zda je vybavení rozdílné i u hlídek a policistů se stejnými úkoly v rámci výkonu služby.

Otázka č. 3

3 Jaká je dle tvého názoru kvalita přípravy policistů (teoretické i praktické) k poskytování první pomoci.

Výběr z možností, více možných, zodpovězeno 182 x, nezodpovězeno 0 x

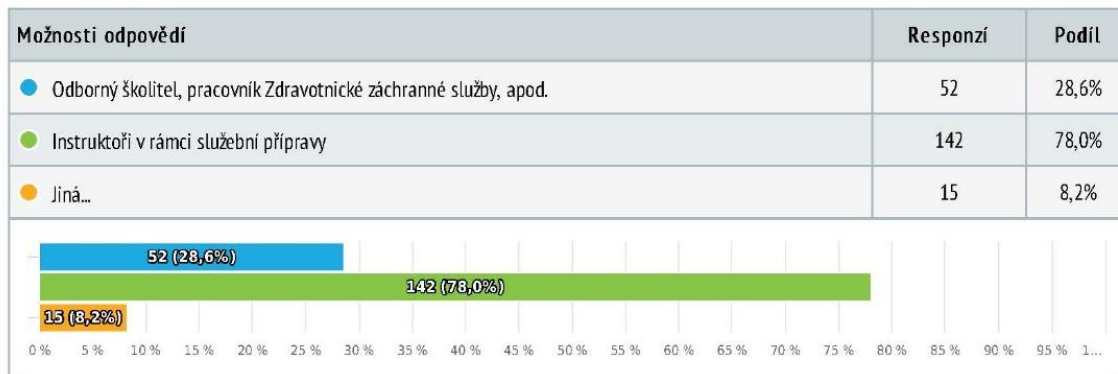
Otázka byla koncipována tak, aby umožnila policistům subjektivně zhodnotit, zda je v jejich případě poskytování první pomoci na takové úrovni, na jaké by si sami představovali. Na otázku odpovědělo 182 respondentů, z toho 12 respondentů zhodnotilo přípravu policistů k poskytování první pomoci jako velmi dobrou. Dalších 65 respondentů zhodnotilo přípravu policistů k poskytování první pomoci jako dostatečnou. Následujících 96 respondentů zhodnotilo přípravu k poskytování první pomoci jako nedostatečnou a 9 respondentů sdělilo, že u nich taková příprava ani neprobíhá.

Podle hlubšího vyhodnocení dotazníku bylo zjištěno, že rozdílné názory nezastávají pouze policisté rozdílných útvarů, ale že policisté zařazení na MOP či OOP hodnotí přípravu různě stejně jako policisté prvosledových útvarů atd.

Otázka č. 4

4 Kdo u Vás provádí školení první pomoci?

Výběr z možností, více možných, zodpovězeno 182 x, nezodpovězeno 0 x

Otázka byla koncipována tak, aby bylo od respondentů zjištěno, zda u nich školení policistů k poskytování první pomoci provádí jejich instruktoři v rámci střelecké a služební přípravy anebo odborní školitelé jako např. pracovníci Zdravotnické záchranné služby apod. Dále měla otázka za úkol poukázat na nesourodost služební přípravy.

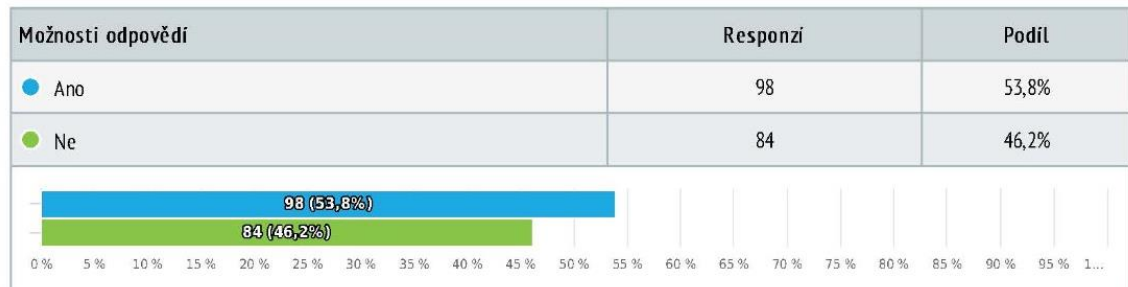
Ze všech dotazovaných 142 respondentů odpovědělo, že jejich školení provádí instruktoři v rámci služební a střelecké přípravy. 52 respondentů odpovědělo, že jejich školení provádí odborní školitelé, pracovníci ZZS apod.

Ze všech dotazovaných 15 respondentů odpovědělo, že u nich školení k poskytování první pomoci probíhá jinou formou.

Otázka č. 5

5 Absolvoval(a) si někdy kurz první pomoci mimo Policii ČR?

Výběr z možností, zodpovězeno 182 x, nezodpovězeno 0 x

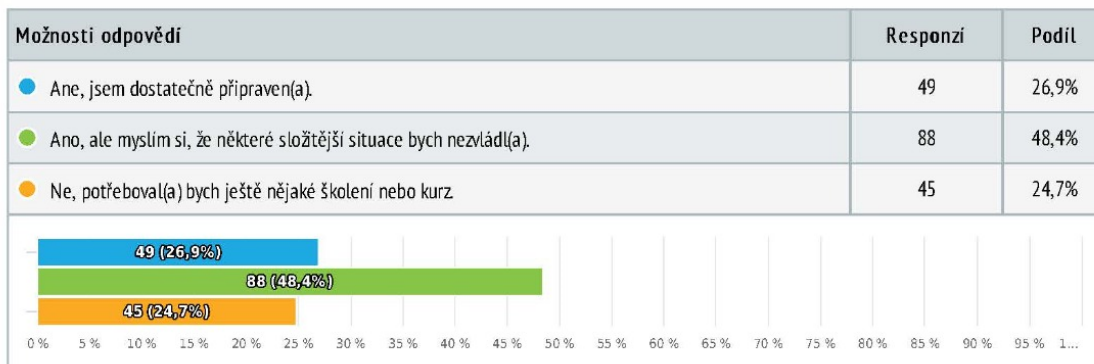
Tato otázka byla koncipována tak, aby bylo od respondentů zjištěno, zda sami vyhledali nějaké školení či kurz, kterým by byla jejich schopnost a um poskytnout kvalitně první pomoc zlepšena na základě jejich dobrovolnosti formou absolvování kurzu či školení mimo službu.

Při hlubším vyhodnocení dotazníku bylo zjištěno, že 58 respondentů ze 105, kteří v otázce č. 3 zodpověděli, že u nich buď příprava neprobíhá nebo je dle jejich názoru nedostatečná, tak absolvovali kurz první pomoci mimo Policii ČR.

Otázka č. 6

6 Cítíš se být Policií ČR dostatečně připraven(a) na to, abys někomu ve službě poskytl(a) první pomoc?

Výběr z možností, více možných, zodpovězeno 182 x, nezodpovězeno 0 x

Otázka byla koncipována tak, aby bylo zjištěno, zda se policisté na základě svého subjektivního zhodnocení cítí být Policií ČR dostatečně připraveni k tomu, aby někomu v případě potřeby poskytli první pomoc v potřebném rozsahu.

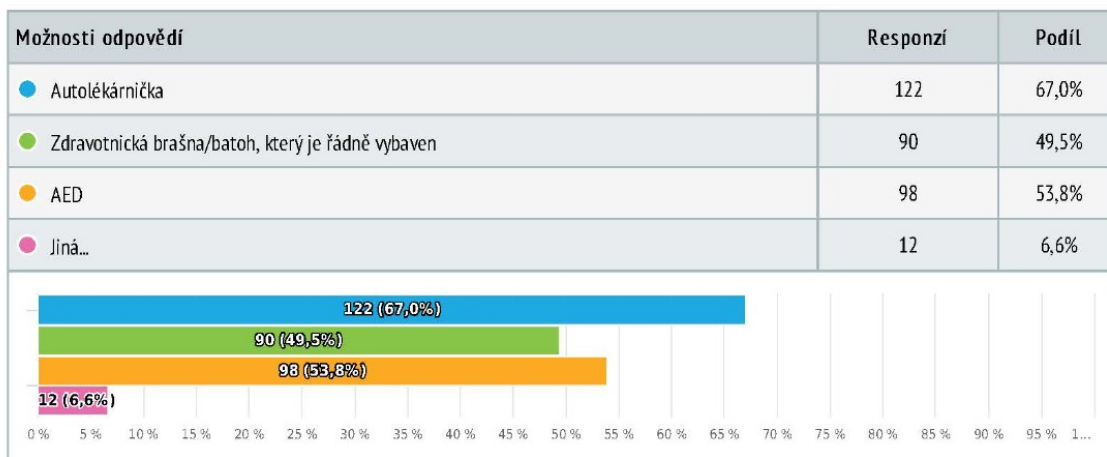
Z dotazovaných 182 respondentů odpovědělo 49 respondentů, že se cítí být dostatečně připraveno na to, aby někomu poskytli první pomoc. Dalších 88 respondentů se vyjádřilo tak, že si myslí, že by některé složitější situace nezvládli. Dalších 45 respondentů se vyjádřilo tak, že si nemyslí, že jsou dostatečně připraveni a uvítali by ještě nějaké další školení nebo kurz v této oblasti.

Dle hlubšího vyhodnocení bylo zjištěno, že 34 ze 49 respondentů, kteří vykonávají služby v tzv. prvosledového hlídce se domnívá, že by při poskytování první pomoci nezvládli složitější situace anebo se domnívají, že nejsou k poskytování první pomoci dostatečně připraveni. Dále 13 z 16 dotazovaných policistů služby dopravní policie se domnívá, že by při poskytování první pomoci nezvládli složitější situace anebo se domnívají, že nejsou k poskytování první pomoci dostatečně připraveni. U policistů prvosledových hlídek se tedy pouze 30 % policistů cítí být dostatečně připraveno k poskytování první pomoci a u policistů služby dopravní policie je to pouze 19 %. S ohledem na skutečnost, že se jedná o hlídky, které se pohybují v terénu téměř nejčastěji a reagují na tísňová volání linky 158 a další situace, které vyžadují okamžitou interakci Policie ČR, je tento výsledek jistě k zamyšlení.

Otázka č. 7

7 Jakými prostředky pro poskytování první pomoci jsou vybavena Vaše hlídková/služební vozidla?

Výběr z možností, více možných, zodpovězeno 182 x, nezodpovězeno 0 x

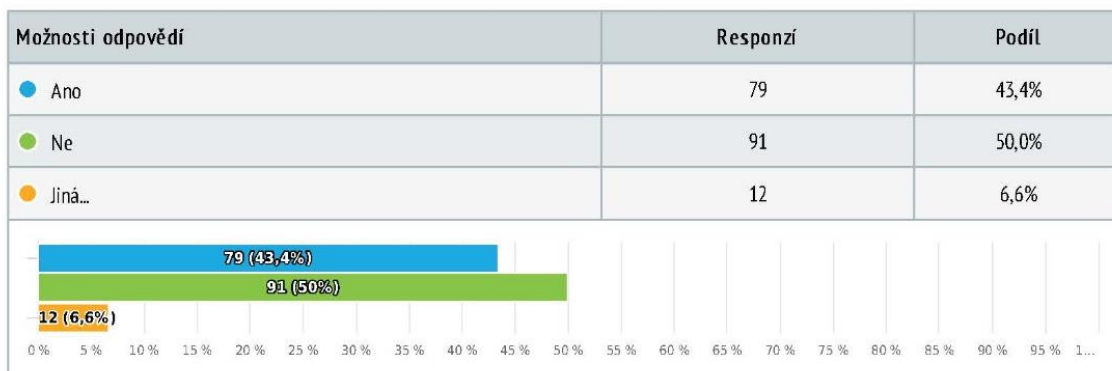
Otázka byla koncipována taky, aby bylo zjištěno, jakými prostředky pro účely poskytování první pomoci jsou policisté při výkonu služby vybaveni. Otázku zodpovědělo celkem 182 respondentů, z toho 90 respondentů disponuje při výkonu služby zdravotnickým batohem či zdravotnickou brašnou. Dále bylo zjištěno, že 98 respondentů disponuje při výkonu služby Automatizovaným externím defibrilátorem.

Z dotazovaných 182 respondentů je celkem 62 respondentů vybaveno při výkonu služby jak zdravotnickým batohem či brašnou, tak Automatizovaným externím defibrilátorem a jedná se ve 28 případech o prvosledové hlídky, v 18 případech o hlídky MOP či OOP, v 6 případech o SPJ, v 6 případech o dopravní policii a v 5 případech o další útvary PČR.

Otázka č. 8

8 Je dle tvého názoru vybavení hlídkových/služebních vozidel dostatečné na to, abys dokázal(a) poskytnout kvalitní první pomoc?

Výběr z možností, zodpovězeno 182 x, nezodpovězeno 0 x

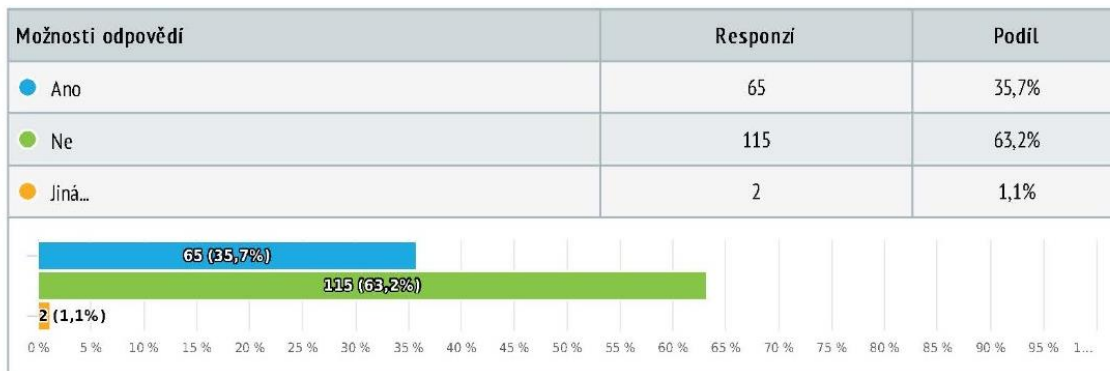

Tato otázka byla koncipována tak, aby policisté na základě svého subjektivního pocitu zhodnotili, zda jsou služební/hlídková vozidla dostatečně vybavena na to, aby policisté dokázali kvalitně poskytnou první pomoc. Ze zúčastněných 182 respondentů se 79 domnívá, že jejich vybavení je dostatečné, z toho je 64 respondentů, kteří v otázce č. 7 zodpověděli, že jsou při výkonu služby vybaveni zdravotnickým batohem či brašnou. Dále se 91 respondentů domnívá, že jejich vybavení není dostatečné, kdy z toho je 77 respondentů, kteří v otázce č. 7 uvedli, že jejich vozidla jsou vybavena pouze autolékárničkou.

Otázka č. 9

9 Byl(a) jsi Policií ČR vybaven(a) osobní lékárníčkou?

Výběr z možností, zodpovězeno 182 x, nezodpovězeno 0 x

Tato otázka byla koncipována tak, aby bylo od respondentů zjištěno, zda je Policie ČR vybavila prostředky k tzv. sebezáchraně, tedy k tomu, aby v případě zranění mohli poskytnout první pomoc sami sobě, či v malém rozsahu zraněnému kolegovi v případě, kdy jsou vzdálení od služebního vozidla a nemají k dispozici rozšířené prostředky k poskytnutí první pomoci.

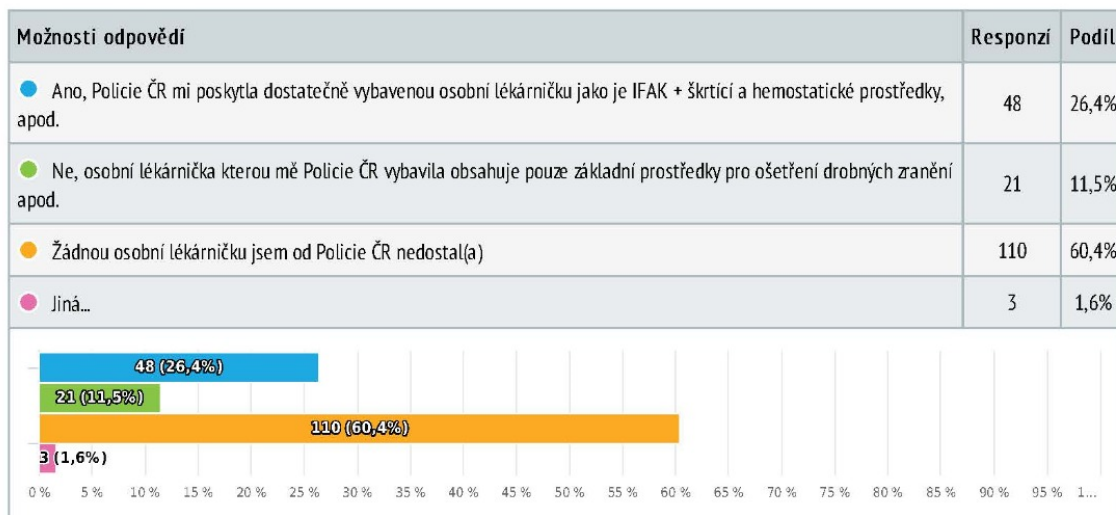
Ze 182 respondentů bylo Policií ČR vybavenou osobní lékárníčkou 65 respondentů, dále 115 respondentů těmito prostředky vybaveno nebylo.

Hlubším vyhodnocením dotazníku bylo zjištěno, že 82 policistů, kteří disponují ve výkonu služby pouze autolékárničkou nebylo policií vybaveno ani osobní lékárníčkou.

Otázka č. 10

10 Přijde ti vybavení osobní lékárničky kterou ti Policie ČR poskytla dostatečné k tzv. sebezáchraně či první pomoci kolegovi?

Výběr z možností, zodpovězeno 182 x, nezodpovězeno 0 x

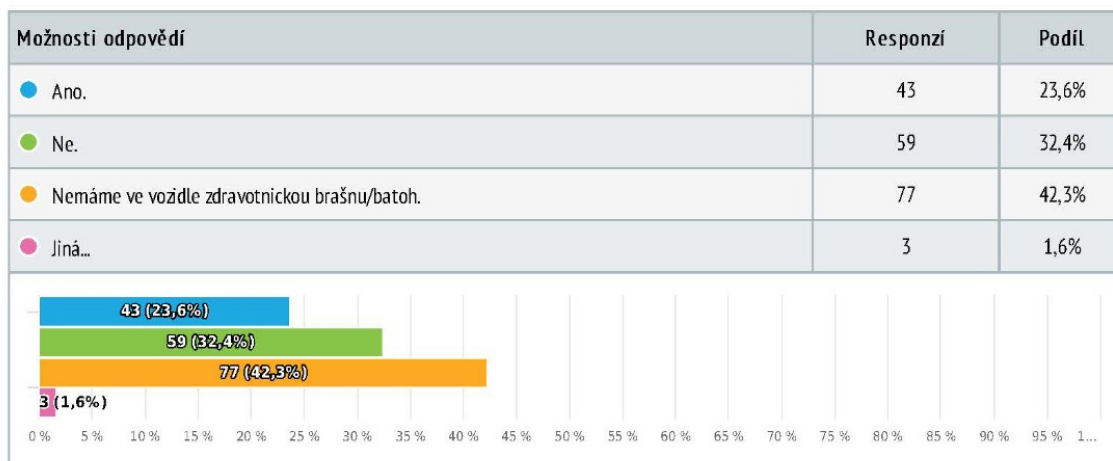
Otázka byla koncipována tak, aby bylo od respondentů, kteří byli Policií ČR vybaveni osobní lékárničkou zjištěno, zda je dle jejich názoru obsah takové lékárničky dostatečný k provedení tzv. sebezáchrany či poskytnutí první pomoci kolegovi.

Ze 182 respondentů se 48 domnívá, že je jejich osobní lékárnička vybavena k sebezáchraně či poskytnutí první pomoci kolegovi dostatečně, dalších 21 respondentů se domnívá, že je vybavena pouze k poskytnutí první pomoci v případě drobných zranění a dalších 110 respondentů uvádí, že je Policii ČR osobní lékárničkou vůbec nevybavila.

Otázka č. 11

11 V případě, že máte k dispozici zdravotnické brašny/batož, byl(a) jsi dostatečně seznámen(a) s jejich obsahem a proškolen(a) na jejich použití?

Výběr z možností, zodpovězeno 182 x, nezodpovězeno 0 x

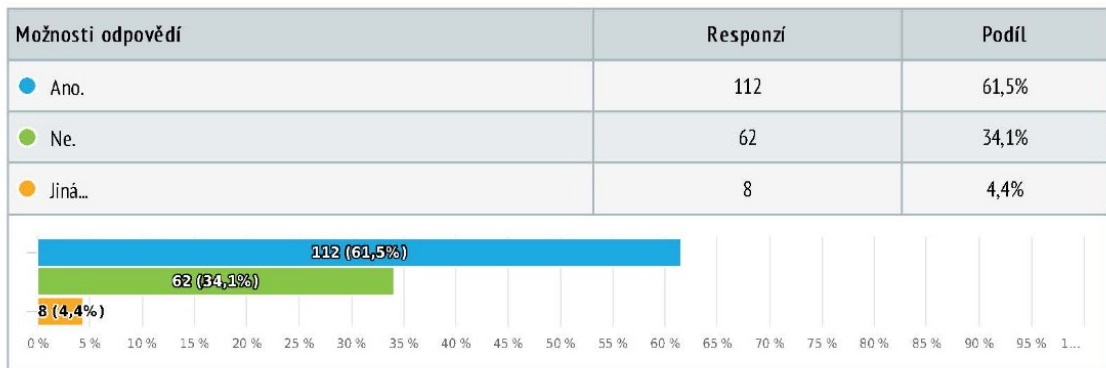
Otázka byla koncipována tak, aby bylo zjištěno, zda jsou policisté řádně proškoleni na práci s vybavením, které jim policie do výkonu služby poskytl.

Z dotazovaných 182 respondentů je 102 respondentů vybavenou pro výkon služby zdravotnickým batožem či brašnou, kdy ze 102 respondentů je dle svého názoru 43 respondentů dostatečně proškoleni k používání těchto prostředků a 59 respondentů se naopak domnívá, že nejsou s obsahem a použitím prostředků dostatečně seznámeni. Dalších 77 respondentů odpovědělo, že nejsou při výkonu služby vybaveni zdravotnickou brašnou či batožem.

Otázka č. 12

12 Je Vaše hlídkové vozidlo vybavené AED (Automatizovaným Externím Defibrilátorem) ?

Výběr z možností, zodpovězeno 182 x, nezodpovězeno 0 x

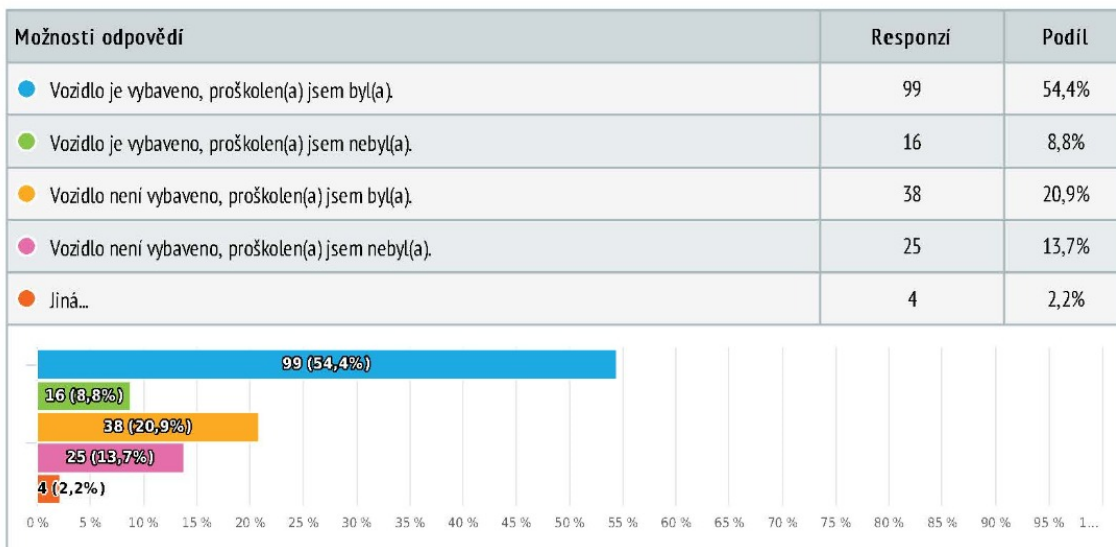
Tato otázka byla koncipována tak, aby bylo zjištěno, kteří z respondentů jsou při výkonu služby vybaveni Automatizovaným externím defibrilátorem.

Ze 182 respondentů je 112 respondentů vybaveno při výkonu služby Automatizovaným externím defibrilátorem. Dalších 52 respondentů vybaveno není.

Otázka č. 13

13 Byl(a) jsi na použití AED proškolen?

Výběr z možností, zodpovězeno 182 x, nezodpovězeno 0 x

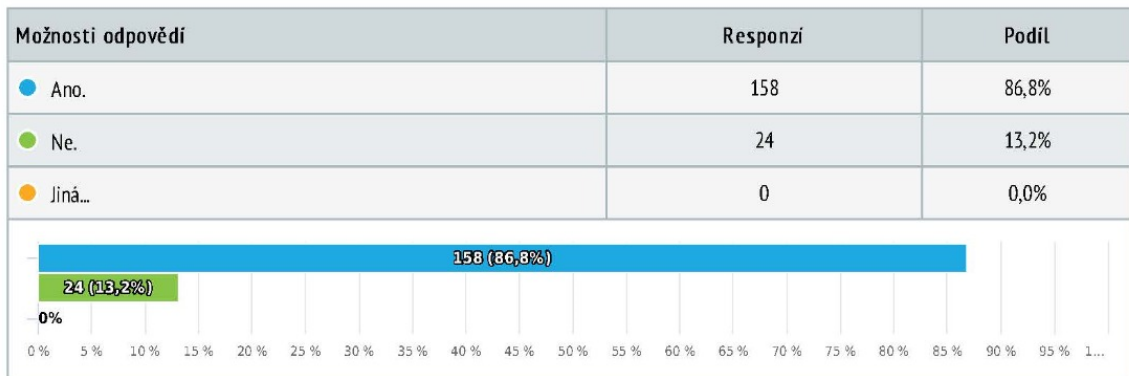
Tato otázka byla koncipována tak, aby bylo od respondentů zjištěno, kolik policistů je řádně proškolen na použití Automatizovaného externího defibrilátoru a zda jsou policisté, kteří jsou při výkonu služby vybaveni tímto prostředkem, na jeho použití řádně vyškoleni, neboť policista může užívat při výkonu služby pouze prostředky na jejichž použití byl řádně proškolen.

Ze 182 respondentů je ve výkonu služby vybaveno AED a řádně proškolen k jeho použití 99, 16 respondentů je ve výkonu služby vybaveno AED, ale řádně proškolené nebylo. Dále 38 respondentů bylo k použití řádně proškolené ale tento prostředek při výkonu služby nemají k dispozici a 25 respondentů nebylo proškolené a prostředkem nedisponují.

Otázka č. 14

14 Poskytoval(a) jsi někdy při výkonu služby první pomoc zraněné osobě?

Výběr z možností, zodpovězeno 182 x, nezodpovězeno 0 x

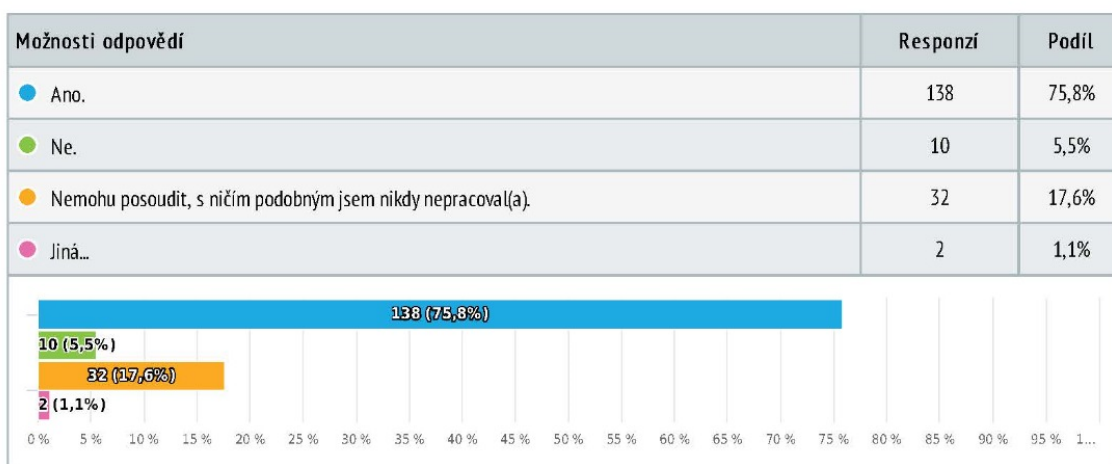
Tato otázka byla koncipována tak, aby bylo od respondentů zjištěno, zda se již ve výkonu služby dostali do situace, kdy museli poskytnou zraněné osobě první pomoc.

Ze 182 respondentů poskytovalo ve výkonu služby první pomoc 158 respondentů, což představuje více než 86 % dotazovaných. První pomoc ve výkonu služby neposkytovalo 24 respondentů.

Otázka č. 15

15 Byla by dle tvého názoru, v případě, že bys byl(a) vybaven(a) k poskytování první pomoci zdravotnickou brašnou/batohem se speciálním vybavením pro složky IZS, poskytovaná první pomoc kvalitnější?

Výběr z možností, zodpovězeno 182 x, nezodpovězeno 0 x

Tato otázka byla koncipována tak, aby bylo od respondentů zjištěno, zda by byla dle jejich názoru kvalita první pomoci, kterou poskytovali při výkonu služby vyšší v případě, že by byli vybaveni kvalitními prostředky pro poskytování první pomoci.

Z celkem 182 respondentů se 138 respondentů domnívá, že pokud by disponovali prostředky k poskytování první, byla by jimi poskytovaná první pomoc kvalitnější, naopak 10 respondentů se domnívá, že to kvalitu jimi poskytované první pomoci neovlivňuje. Dalších 32 respondentů uvedlo, že nemůže na tuto otázku relevantně odpovědět, neboť s prostředky jako je zdravotnická brašna či zdravotnický batoh nikdy nepracovali.

8. 2 Vyhodnocení výzkumu mezi příslušníky Policie České republiky

Výzkumu se zúčastnilo celkem 182 respondentů, z toho všichni z řad Policie České republiky, žádný dotazník tedy nemusel být z vyhodnocení vyřazen.

Ze 182 respondentů bylo 82 respondentů služebně zařazených na Obvodních či Místních odděleních, 49 respondentů u prvosledových hlídek, 16 respondentů u služby dopravní policie, 15 respondentů u Služby kriminální policie a vyšetřování, 6 respondentů u Speciálních pořádkových jednotek, 2 respondenti u Speciální zásahové jednotky nebo Útvaru rychlého nasazení a 14 respondentů u jiných útvarů Policie České republiky.

Ze všech dotazovaných 96 respondentů zastává názor, že kvalita přípravy policistů k poskytování první pomoci je nedostatečná, 65 respondentů zastává názor, že je dostatečná, 12 respondentů zastává názor, že je velmi dobrá a 9 respondentů odpovědělo, že u nich tato příprava neprobíhá,

Ze všech dotazovaných je 142 respondentů školen k poskytování první pomoci instruktory v rámci služební přípravy, 52 respondentů je školen odbornými školiteli a 15 respondentů uvedl, že je školen jiným způsobem.

Ze všech dotazovaných absolvovalo 98 respondentů kurz první pomoci mimo Policii ČR a 84 respondentů nikoliv.

Ze všech dotazovaných se 49 respondentů cítí být dostatečně připraveno k poskytování první pomoci, 88 respondentů se domnívá, že by nezvládli složitější situaci a 45 respondentů se cítí nebýt k poskytování první pomoci připraveno.

Při výkonu služby je pouze 90 respondentů vybaveno rozšířenějšími prostředky k poskytování první pomoci, než je autolékárnička.

Ze všech dotazovaných se 91 respondentů domnívá, že je jejich vybavení k poskytování první pomoci nedostatečné, naopak 79 respondentů uvádí, že jsou vybaveni dostatečně.

Za všech dotazovaných bylo pouze 65 respondentů policií vybaveno osobní lékárničkou, kdy z toho 48 respondentů uvádím, že je jejich lékárnička dostatečně vybaveným prostředkem pro sebezáchranu či poskytnutí první pomoci kolegovi.

Ze 102 respondentů, kteří ve vozidle disponují či disponovali zdravotnickým batohem, jich bylo s jeho obsahem řádně seznámeno a na jeho použití řádně vyškoleny 43 respondentů.

Ze všech respondentů bylo na použití prostředku AED vyškoleny 153 respondentů, z toho je při výkonu služby prostředkem AED vybaveno 99 respondentů. Dále je prostředkem AED vybaveno 16 respondentů, kteří na jeho použití však nebyli proškoleni.

Ze všech respondentů poskytovala při výkonu služby první pomoc 158 respondentů, což představuje téměř 87 % respondentů.

Ze všech respondentů se 138 respondentů domnívá, že by kvalita poskytované první pomoci ze strany policistů Policie ČR byla kvalitnější, pokud by byli policisté vybaveni speciálními prostředky pro složky Integrovaného záchranného systému jako například Jednotky požární ochrany.

Vyhodnocením poznatků zjištěných dotazníkovým šetřením tedy bylo zjištěno, že se jej zúčastnili policisté, kteří jsou zařazeni na různých součástech napříč útvary Policie ČR, což dokládá relevanci a objektivitu získaných informací.

Policisté dle závěrů výzkumu v nadpoloviční většině nejsou spokojeni s rozsahem přípravy v oboru první pomoci ani s vybavením, které jim policie poskytuje, ale ve většině případů jim jejich připravenost a vybavenost není lhostejná a své vzdělání si doplňují nad rámec a často obětují také vlastní finanční prostředky, aby byli vybaveni alespoň prostředky k sebezáchraně.

9 Možné rozšíření teoretické a praktické přípravy policistů k poskytování první pomoci

V návaznosti na téma rozsahu teoretické a praktické přípravy v této diplomové práci lze uvést několik témat, o které by bylo zřejmě vhodné rozšířit přípravu policistů k poskytování první pomoci při výkonu služby.

9. 1 Fixace, imobilizace a fixační prostředky

Imobilizace pacienta po nehodě či úrazu je zásadní pro snížení následků některých druhů poranění. Policisté vybaveni zdravotnickými batohy či brašňami mají v obsahu těchto prostředků právě i např. fixační krční límce nebo s těmito prostředky mohou přijít do styku i přesto, že jejich vozy těmito prostředky většinou nejsou vybaveny, a to při spolupráci s dalšími složkami Integrovaného záchranného systému, kdy se při nedostatku sil a prostředků na místě také zapojují do záchranných prací.

Krční fixační límec patří mezi základní fixační prostředky. Ten slouží k imobilizaci krční páteře a přikládá se pacientovi vždy při podezření na trauma hlavy nebo krční páteře, např. při dopravní nehodě, pádu z výšky apod. Krční límec přikládají vždy dvě osoby, kdy jedna provádí rukama fixaci hlavy a krku v mírné tenzi a druhá přikládá límec. Stěžejní jsou znalosti postupu sestavení krčního límce, stanovení vhodné velikosti i samotné přiložení, a to jak z pohledu koordinování postupu obou záchránců, tak z pohledu správného usazení a zajištění na krku pacienta. Policisté, kteří ve svých hlídkových vozích disponují zdravotnickými batohy, jsou těmito prostředky vybaveni a je nezbytné, aby si v rámci teoretické a praktické přípravy výše popsaný proces osvojili, neboť bez dostatečné průpravy může nasazování krčního límce představovat riziko pro pacienta.

Mezi další základní fixační prostředky patří tzv. spineboard. V českém jazyce se spíše používá název páteřová deska. Jedná se o plastová nosítka, která mohou být doplněná o hlavový fixátor, a jsou určena k bezpečnému transportu pacienta. Využívají se k vyprošťování osob z havarovaných vozidel, transportu

pacienta z místa události do vozidla ZZS apod. Samotný přesun pacienta na tuto desku vyžaduje koordinovaný postup a je k němu potřeba více osob, proto může, a v praxi také často nastává situace, že na místě události pomáhají záchranářům v uložení pacienta na páteřovou desku také policisté, kteří mohou následně vypomáhat také s transportem.

Oproti původním materiálům, který byly v rámci základní odborné přípravy využívány, jsou aktualizované materiál o téma fixace rozšířeny, ale pouze u osoby, ke které je volný přístup.

9. 2 Poskytování první pomoci u dopravních nehod

Z praktických poznatků a dále také z teoretických informací o dojezdových časech Zdravotnické záchranné služby na místo události vyplývá, že policisté často zasahují na místech dopravních nehod, které jsou spojené se zraněním osob, jako první složka IZS, což odůvodňuje také fakt, že policisté provádějí hlídkovou činnost, díky které se mohou také stát svědky takové události, kdy vozidla Zdravotnické záchranné služby či Hasičského záchranného sboru ČR nebo Jednotek sborů dobrovolných hasičů vyjíždí k místu ze základen.

Poskytování první pomoci u dopravních nehod zahrnuje stavy a poranění, která jsou v teoretické části přípravy policistům prezentována po jednotlivých částech, bohužel ale zahrnují další úskalí, která policistům představena nejsou.

Samotná cesta ke zraněné osobě do havarovaného vozidla může totiž představovat značná rizika. Vstup do havarovaného vozidla je potřeba si v některých případech zjednat, k čemuž je vhodné používat rozbíječe oken, které bývají často doplněné o řezače pásů. Dalším rizikem je opožděný výbuch airbagu, který, jak je z výzkumů známo, dokáže lidskému tělu způsobit značná, někdy až smrtelná zranění. Havarované vozidlo dále ohrožuje možnost vzniku požáru, který může ohrozit osoby uvnitř vozidla, ať se jedná o zraněnou osobu nebo záchránce, a proto je vhodné s tímto počítat a být u vozidla vybaven hasícím přístrojem. Dalším rizikem je možný nežádoucí pohyb havarovaného vozidla, který může opět ohrozit nejen zraněné osoby.

S ohledem na výše uvedená rizika by bylo vhodné do teoretického rozsahu přípravy implementovat část, která by zahrnovala seznámení policistů s touto problematikou a připravila by je na možné situace, které mohou nastat.⁴³

9. 3 Cyklická příprava ve spolupráci s odborníky

Krajská ředitelství policie, popř. jednotlivé územní odbory organizují pro policisty ve spolupráci se Zdravotnickou záchrannou službou, horskou službou a dalšími poskytovateli zdravotnických služeb teoretické či praktické semináře, v rámci, kterých zvyšují připravenost policistů k poskytování první pomoci. Výše uvedené semináře však nejsou vždy organizovány pravidelně, počet policistů, kteří tímto seminářem projdou, je omezený a není tak zajištěno proškolení k těmto účelům pro všechny.

Některá ředitelství řeší problematiku cyklické přípravy v této oblasti pouze způsobem přednášky od instruktorů fyzické a střelecké přípravy.

S ohledem na četnost případů, u kterých policisté poskytují první pomoc zraněným osobám nebo situacím, kde by museli poskytovat první pomoc sobě či kolegovi, by bylo vhodné, aby byla příprava policistů v této oblasti organizovanější a pravidelnější.

Pod taktovkou některých Územních odborů probíhá úzká spolupráce např. s Asociací samaritánů České republiky, kdy zdravotničtí záchranáři školí policisty k resuscitaci s AED, provádění základních ošetření, zásahům u dopravních nehod apod. Jedná se o formu přednášky s praktickými ukázkami a modelovými situacemi, kde odborník, který pravidelně zasahuje v terénu, předává informace policistům bezprostředně a v rozsahu, který je reálně potřebný ke zvládnutí jednotlivých situací. Seznamuje policisty také s vybavením, které ZZS využívá, a policisté jsou následně v terénu schopni záchranářům poskytnout

⁴³ BYDŽOVSKÝ, Jan. *První pomoc*. 2., přeprac. vyd. Praha: Grada, 2004. ISBN 978-80-247-0680-1; REMEŠ, Roman a Silvia TRNOVSKÁ. *Praktická příručka přednemocniční urgentní medicíny*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4530-5.

nezbytnou podporu i v této oblasti. Tento koncept by bylo vhodné rozšířit do dalších územních odborů a krajů, a to především z toho důvodu, že pokud provádí přípravu policistů odborníci z praxe, jejich spolupráce na místě události následně může být koordinovanější a profesionálnější.

K zamyšlení je také možná spolupráce se stanicemi Hasičského záchranného sboru České republiky nebo Jednotkami Sborů dobrovolných hasičů s předurčeností k zásahům u dopravních nehod, které v územní působnosti daného oddělení sídlí, kdy policisté můžou tak získat cenné informace právě např. k zásahům u dopravních nehod a umět rozpoznat rizika, která jim v takové situaci hrozí.

10 Možné rozšíření výbavy policistů a hlídkových vozidel Policie ČR pro účely poskytování první pomoci

V návaznosti na zhodnocení vybavenosti policistů a hlídkových vozidel Policie ČR a výsledku výzkumu dotazníkovou metodou v rámci této diplomové práce lze uvést několik druhů výbavy, o které by bylo vhodné aktuální výbavu rozšířit.

10.1 Vybavení policistů

Vybavení policistů prostředky k poskytování první pomoci sobě nebo jiné zraněné osobě by bylo vhodné v praxi sjednotit, aby byli všichni policisté vybaveni prostředky, které jsou v terénu schopni využít, a mohou jim pomoci k sebezáchraně či záchraně jiné osoby. V zahraničí disponují policisté osobními lékárníčkami, které jim umožňují před poskytnutím odborné péče ošetřit nejběžnější stavy, se kterými mohou přijít do styku.

Tyto osobní lékárníčky již ve výbavě policistů jsou a jedná se o tzv. IFAKy, tedy Individual First Aid Kity tedy osobní lékárníčky, kterými disponují někteří policisté hlídkové služby nebo Pohotovostní motorizované jednotky. Pro účely policejních sborů v zahraničí se využívá také název IPOK, tedy Individual Police Officer Kit, tedy Osobní lékárníčka policisty. Jedná se o pouzdro, které se umísťuje na vestu či opasek, a disponuje vybavením uvedeném v části 4.2 této diplomové práce. Umožňuje tedy policistům poskytovat první pomoc při krvácení, průstřelu, bodné či řezné ráně apod.

Osobní policejní lékárníčky bývají v rozšířené verzi obohacené také o CELOX Gázu nebo CELOX A s aplikátorem. Jedná se o hemostatické prostředky, které jsou určeny pro rychlou zástavu krvácení. Látka se aplikuje přímo do rány, v případě obvazu na ránu a při reakci s krví vytváří tuhou gelovou strukturu, která tvoří v ráně tzv. zátku, čímž zamezí dalšímu úniku krve z rány. S ohledem na svou funkčnost je vhodný i u osoby se sníženou srážlivostí krve. Krvácení dokáže zastavit do 3 minut od aplikace a zásadně tak zvyšuje šanci na přežití u osob, kterým hrozí s ohledem na typ poranění velká ztráta krve.

CELOX je látkou, která oproti jiným hemostatickým látkám není exotermní a nepředstavuje tak pro zachránce riziko popálenin při její aplikaci. Pro vojenské a policejní účely byla vyvinuta výše zmíněná verze s aplikátorem, která se dá zasunout do střelné rány, a umožňuje tak aplikaci látky přímo uvnitř střelného poranění. S ohledem na funkci uvnitř rány, nezačíná ani po odstranění látky rána znovu krváčet a po zajištění odborné pomoci lze po snadném odstranění látky z místa aplikace provést běžné lékařské ošetření.⁴⁴

Obrázek č. 20 IPOK s CELOX gázou⁴⁵

⁴⁴ Los Angeles Times [online]. [cit. 2020-01-22]. Dostupné z: <https://www.latimes.com/local/lanow/la-me-ln-trauma-kits-lapd-20140128-story.html>, CELOX Medicals [online]. [cit. 2020-01-22]. Dostupné z: <https://www.celoxmedical.com/cx-product/celox-gauze/>

⁴⁵ Obrázek č. 20, IPOK, [10. 1.2023], dostupné z: <https://bluemonsterprep.com/collections/tactical-first-aid-kits/products/individual-patrol-officer-kit-ipok-with-celox-gauze>

Obrázek č. 21 CELOX s aplikátorem ⁴⁶

10.2 Vybavení vozidel

Vybavení hlídkových vozidel policie pro účely poskytování první pomoci je v některých případech velmi kvalitní, skládá se z Automatizovaného externího defibrilátoru a zdravotnického batohu, který obsahuje veškeré potřebné prostředky, včetně ochranných, pro účely ošetření zranění osoby na místě události. Některé vozy však mimo chirurgických ochranných rukavic neobsahují žádná z výše popsaných částí vybavení. Bylo by tedy zřejmě vhodné vybavení vozidle sjednotit a zvážit také jeho rozsah.

V ideálním případě si lze představit situaci, kdy jsou hlídková vozidla vybavena defibrilátorem a zdravotnickým batohem, jak to v některých situacích bývá. Policisté mají tak na místě dostatek vybavení a jsou si schopni poradit se vším od banálního poranění až po těžká zranění spojená s bezprostředním ohrožením života jako jsou tepenné krvácení, zástavy krevního oběhu apod. V kombinaci s průběžnou přípravou policistů, při které by se seznamovali

⁴⁶ Obrázek č. 21, CELOX s aplikátorem, [10.1.2023], dostupné z <https://www.alfarescue.cz/hemostatika-a-hemostaticke-obvazy/celox-a-6g-s-aplikatorem-hemostaticke-granule/>

s obsahem zdravotnických batohů a možnosti jeho využití by zajisté jejich připravenost a vlastní sebevědomí k poskytování pomoci bylo na velmi vysoké úrovni.

Pořízení zdravotnických batohů do všech hlídkových vozidel by však mohlo představovat velmi vysoké náklady. Nabízí se proto možná alternativa. Jedná se o tzv. Patrol Vehicle Trauma Kit, v překladu Úrazová sada hlídkového vozidla. Tato sada je rozšířenou verzí taktické brašny, kterými disponují hlídková vozidla policistů v USA. Neobsahuje sice tak rozsáhlé vybavení jako zdravotnický batoh, ale je uzpůsobena, obdobně jako u Osobní lékárničky policisty tzv. IPOKu, na poskytování pomoci u nejzávažnějších stavů, se kterými se mohou policisté setkat.

V její výbavě najdeme tourniquet pro zaškrcení tepenného krvácení, sadu kompresních obvazů pro obvazování krvácení, speciální náplasti na pneumotorax, trojčipý šátek, BurnTec obvaz na popáleniny, dlahu na fixaci zlomeniny, soupravu na výplach a krytí očí, záchranářské nůžky k odstranění oděvů a další vybavení.

Obrázek č. 22 Patrol Vehicle Trauma Kit⁴⁷

⁴⁷ Obrázek č. 22, Patrol Vehicle Trauma Kit, [10.1.2023], dostupné z https://bluemonsterprep.com/products/patrol-vehicle-trauma-kit?_pos=1&_sid=2f9fba4d5&_ss=r

Obrázek č. 23 Obsah Patrol Vehicle Trauma Kitu ⁴⁸

⁴⁸ Obrázek č. 23, Obsah Patrol Vehicle Trauma Kitu, [10.1.2023], dostupné z https://cdn.shopify.com/s/files/1/0552/2273/products/80-0542_timeline.jpg?v=1479524508

Závěr

V teoretické části diplomové práce byl představen rozsah materiálů pro přípravu policistů nejen v rámci Základní odborné přípravy, ale i možnosti průběžných školení či přípravy. Zhodnocením této skutečnosti bylo zjištěno, že by bylo vhodné jej například rozšířit o problematiku provádění fixace u zraněných osob a následného transportu nebo o problematiku zásahů u dopravních nehod se zraněním, jelikož s touto problematikou se policisté mohou setkat celkem často a činnost má svá úskalí a rizika.

V práci je představen rozsah praktické přípravy policistů k poskytování první pomoci, kdy bylo zjištěno, že organizace těchto příprav není sjednocena. Dále bylo představeno aktuální vybavení policistů z různých oddělení, kterým policisté disponují při výkonu služby pro účely poskytování první pomoci a také jejich osobní vybavení. Během výzkumného šetření dotazníkem bylo zjištěno, že policisté ani hlídková vozidla nejsou vybaveni stejným způsobem a pokud vybavení jsou, nejsou vždy s vybavením řádně seznámeni, aby byli schopni vybavení v nutné situaci použít.

Praktická část diplomové práce obsahuje dotazníkové šetření mezi příslušníky Policie České republiky. Výzkumem bylo zjištěno, že rozsah odborného školení policistů v tématu zdravotnické přípravy není sjednoceno a příslušníci se v této problematice necítí být schopni pomoci na očekávané úrovni. Problematika jim však není lhostejná, a tak si mnohdy doplňují své vzdělání ve svém volném čase a ze svých finančních prostředků.

Dotazníkové šetření dále potvrdilo, že v některých případech jsou policisté kvalitně vybaveni nejen osobními lékárníčkami, ale také zdravotnickými batohy, v jiných případech nedisponují policisté žádným základním vybavením. V návaznosti na dotazníkové šetření bych rád navrhl v první řadě sjednotit základní vybavení policistů pro případné zásahy nejen u dopravních nehod se zraněním. Dále navrhuji sjednotit odbornou zdravotnickou přípravu policistů alespoň na krajské úrovni a průběžně aktualizovat vzdělání v této problematice, například v rámci Služební a střelecké přípravy a v neposlední řadě vždy seznámit a proškolit policisty s vybavením, se kterým mohou disponovat tak, aby hlídková vozidla byla sjednocena stavům, se kterými se policisté mohou nejčastěji setkávat.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

AED – Automatizovaný externí defibrilátor

AMOK – taktické cvičení na aktivního střelce

CAT – Combat application tourniquet

ČR – Česká republika

EU – Evropská unie

HMP – Hlavní město Praha

HZS – Hasičský záchranný sbor

IFAK – Individual First Aid Kit

IZS – Integrovaný záchranný systém

KPR – Kardiopulmonální resuscitace

MOP – Místní oddělení policie

NZO – Náhlá zástava oběhu

OHS – Oddělení hlídkové služby

OOP – Obvodní oddělení policie

PČR – Policie České republiky

PP – První pomoc

SPJ – Speciální pořádková jednotka

Stčk – Středočeský kraj

ÚO – Územní odbor

ZJ – Zvláštní jednotka

ZOP – Základní odborná příprava

ZZS – Zdravotnická záchranná služba

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

MONOGRAFIE

- 1) BITTNER, Roman. *Poskytování první pomoci*. Policie České republiky, Útvar policejní vzdělávání a služební přípravy, 2022
- 2) BYDŽOVSKÝ, Jan. *První pomoc*. 2., přeprac. vyd. Praha: Grada, 2004. ISBN 978-80-247-0680-1
- 3) DVOŘÁČEK, a spolupracovníci. *Akutní medicína – údaje pro klinickou praxi*, AVICENUM 1990. ISBN 08-014-90
- 4) REMEŠ, Roman, TRNOVSKÁ, Silvia a kolektivy, *Praktická příručka přednemocniční urgentní medicíny*, vyd. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4530-5

ZÁKONNÁ ÚPRAVA A INTERNÍ AKTY ŘÍZENÍ

- 1) ČESKO. Zákon č. 239/2000 Sb. Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>
- 2) ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky, vyd. Policejní prezidium České republiky ředitelství služby pořádkové policie, Praha, 2019
- 3) ČESKO. Zákon č.40/2009 Sb. Trestní zákoník. In: *Trestní předpisy*. ISBN 987-80-7488-111-4.
- 4) ČESKO. Zákon č. 361/2000 Sb. Zákon o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-361>
- 5) ČESKO. Vyhláška č. 206/2018 Sb. o schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění vyhlášky č. 235/2017 Sb.. In: *Zákony pro lidi* [online]. [cit 2023-03-03]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2018-206>

- 6) PLATKOVÁ a kol., *Soubor učebních dokumentů ZOP typ A.*, Brno: Ministerstvo vnitra, odbor bezpečnostního výzkumu a policejního vzdělávání, 2015
- 7) POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 4 z roku 2009 O služební přípravě příslušníků PČR.

WEBOVÉ STRÁNKY A POUŽITÉ ELEKTRONICKÉ ZDROJE

- 1) AED Superstore: internetový obchod s AED a příslušenstvím [online]. [10.1.2023], dostupné z www.aedsuperstore.com
- 2) Alfa-Rescue: internetový obchod lékařským vybavením. [online]. [10.1.2023], dostupné z www.alfarescue.cz
- 3) Asociace Zdravotnických záchranných služeb České republiky. [online]. [10.2.2023]. Dostupné z: www.azzs.cz
- 4) Bexamed s.r.o.: internetový obchod se zdravotnickou technikou [online]. [10.1.2023], dostupné z www.bexamed.cz
- 5) Blue Monsterprep store: internetový obchod [online]. [10.1.2023], dostupné z www.bluemonsterprep.com
- 6) Česká resuscitační rada, [online]. [10.2.2023], dostupné z: www.resuscitace.cz
- 7) FRANĚK O., SOUKUPOVÁ P. Záchranná služba. 2006 [online].
- 8) Horská služba České republiky: Online učebnice, [online]. [10.2.2023], dostupné: www.ucebnice.horskasluzba.cz
- 9) Komora záchranářů ZZS České republiky [online]. [10.1.2023], dostupné z www.komora-zachranaru.cz
- 10) Los Angeles Times: webový portál deníku LA Times, [online]. [22.1.2023], dostupné z www.latimes.com
- 11) MUDr. HASÍK J. Nebojte se první pomoci. 2003 [online].
- 12) Platforma VIZE 0: Nehodovost v EU od roku 2018. [online]. [10.2.2023]. Dostupné z: <https://www.platformavize0.cz/>
- 13) Policie České republiky [online]. [10.2.2023], www.policie.cz

- 14) Survio: webové stránky pro tvorbu dotazníků, [online]. dostupné z www.survio.com
- 15) Zdravotnická záchranná služba Středočeského kraje [online]. [10.1.2023], dostupné z www.uszssk.cz
- 16) Zdravotnické záchranná služka Karlovarského kraje [online]. [10.1.2023], dostupné z www.zzskvk.cz

SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1 Lékárnička na opasek	32
Obrázek č. 2 Batoh Bexatec	34
Obrázek č. 3 Vnitřní prostor batohu	34
Obrázek č. 4 Vybavení batohu	34
Obrázek č. 5 Vybavení batohu	34
Obrázek č. 6 Vzduchovody	35
Obrázek č. 7 Vzduchovody	35
Obrázek č. 8 Fixační krční límec	35
Obrázek č. 9 Fixační krční límce	35
Obrázek č. 10 ZZS Stčk	36
Obrázek č. 11 ZZS HMP	36
Obrázek č. 12 IFAK na opasku	37
Obrázek č. 13 Vybavení IFAK	38
Obrázek č. 14 C-A-T	40
Obrázek č. 15 Použití C-A-T	40
Obrázek č. 16 Zdravotnický batoh medika ZJ PČR	41
Obrázek č. 17 AED zn. Phillips	41
Obrázek č. 18 AED	45
Obrázek č. 19 Školení policistů	46
Obrázek č. 20 IPOK s CELOX gázou	70
Obrázek č. 21 CELOX s aplikátorem	71
Obrázek č. 22 Patrol Vehicle Trauma Kit	72
Obrázek č. 23 Obsah Patrol Vehicle Trauma Kitu	73

SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK

Tabulka č. 1 Přehled předmětu Zdravotnická příprava a první pomoc	20
Tabulka č. 2 Přehled obsahu učebního modulu č.14 Zdravotnická příprava	21
Tabulka č. 3 Obsah vzdělávacího materiálu Poskytování první pomoci	23
Tabulka č. 4 Obsah lékárničky kategorie I dle vyhlášky č. 206/2018 Sb.	31
Tabulka č. 5 Vybavení Basic zdravotnického batohu Bexatec	33